

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 25 groszy

Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracji i Ekspedycji Nr. 177-77 Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64730

ECHA BRZEŚCIA NAD BUGIEM

i gorączkowe przygotowania stronnictw do wyborów

Jak przewieziono Korfante'go do Brześcia

Blizsze szczegóły przewiezienia aresztowanego Wojciecha Korfante'go z Katowic do Brześcia przedstawiają się jak następuje:

Po wyruszeniu z Katowic, samochód z p. Korfantem skierował się na Kielce. Jego załogę stanowił komisarz policji, oficer żandarmerji, posterunkowy, agent policji tajnej i szofer. W Kielcach zatrzymali się na krótki posiłek.

W dalszej drodze, około godziny 3-ej, auto znalazło się około Dębina i potem zmieniło zdaje się kierunek, bo zatrzymało się. Załoga wypytwała się przechodniów o drogę na miasteczko Zrene i Chełm.

Około godz. 9-ej wieczorem auto przybyło pod twierdzę Brześć nad Bugiem. Tu już oczekiwali dwaj żandarmi wojskowi, którzy wkroczyli z obu stron na stopnie samochodu i eskortowali go podczas przejazdu przez dziedzińce forteczne aż do budynku kancelarii więziennej, przed którym ustawiony był oddział żandarmerji.

P. Korfante wysiadł z samochodu, wziął swą walizkę i udał się do kancelarii, otoczony ze wszystkich stron przez żandarmów. W kancelarii oczekiwał płk. Kostek - Biernecki, który przystąpił do załatwienia formalności z aresztowanym. Przez cały ten czas kazał p. Korfante stać.

Z kolei przystąpiono do rewizji osobistej. P. Korfante odebrał wszystkie drobiazgi i przedmioty jakie posiadał przy sobie, a więc portfel, portmonetkę, papierosnice, zapalniczkę, seczoryk i zegarek, a również krawat i szelki.

Wówczas wręczono mu menażkę i odprowadzono go do celi, w której został zamknięty sam.

Obrony Wojciecha Korfante'go oprócz adw. Kuczyńskiego podjął się dziekan warszawskiej rady adwokackiej Jan Nowodworski.

Pełnomocnictwa uwięzionych

Sprawa pełnomocnictw dla obrońców uwięzionych w Brześciu b. postów, ciągle jeszcze nie jest całkowicie załatwiona.

Obroncy wręczyli już dn. 13 b. m. prokuratorowi Michałowskiemu druki pełnomocnictw w celu przesłania ich do Brześcia, przedłożenia

aresztowanym do podpisu i zwrócenia obrońcom.

Dopiero wczoraj dwóch adwokatów pp. Śmiarowski i Ujazdowski otrzymali od warszawskiej prokuratury podpisane blankiety pełnomocnictw b. postów Liebermana, Bagińskiego, Kobuta i Sawickiego. Pełnomocnictwa te były podpisane przez aresztowanych już dn. 18-go września zaś pismo prokuratury, datowane 26 września zostało doręczone obrońcom 29 września. Innym obrońcy jeszcze pełnomocnictw nie otrzymali.

Obrony b. posta Karola Popiela podjął się adwokat Jarosz z Warszawy.

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telef.:

Wczoraj przybyło dla adwokata Benkelsa pełnomocnictwo dla prowadzenia sprawy od osadzonego w Brześciu b. posta Dubois z PPS.

Aresztowanie p. Grusa

W Poznaniu aresztowany został karykaturzysta Kazimierz Grus, współpracownik „Polonji“ i „Kurjera Poznańskiego“.

P. Grus zamieszczał ostatnio w tych pismach ciężkie karykatury antyrządowe.

Choroba p. Dąbskiego

Stan zdrowia b. pos. Jana Dąbskiego, który uległ silnemu pogorszeniu po napadzie na Żoliborzu, jest w dalszym ciągu bardzo ciężki.

DZIŚ w Radio

Godz. 21.30 „Karjera“ St. Szpołtańskiego

kł. P. Dąbski musi przeważnie pozostać w łóżku. Choroba serca wzmaga się. Ponadto p. Dąbski cierpi na wielki ból w nodze, co mu uniemożliwia chodzenie nawet po pokoju. Poprawy dotąd niema, raczej pogorszenie. Nad chorym czuwa 2 lekarzy.

Blok ogólny-żydowski nie doszedł do skutku

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

Wczoraj do późnej nocy obradowali przedstawiciele organizacji żydowskich. W wyniku narad nie doszło do porozumienia w sprawie utworzenia ogólny-żydowskiego bloku wyborczego i sjonistcy przystąpili do tworzenia samodzielnego bloku.

Wczoraj wieczorem odbywa-

ły się w tej sprawie narady a b. posta Grünbauma. Poszczególne organizacje sjonistyczne w Polsce mają powziąć uchwały, w których ustosunkują się do zapadłej decyzji warszawskiej.

Na Pomorzu oddzielne listy

TORUŃ, 30.9. (Tel. wł.) — Rokowania, prowadzone między stronnictwami o wystawienie na Pomorzu jednej wspólnej listy, nie dały rezultatów. Wobec tego przy nadchodzących wyborach będą na Pomorzu osobne listy stronnictwa narodowego, centrolewu i sanacji.

Konsolidacja chadeckiej

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telef.:

Dziś odbędzie się posiedzenie zarządu głównego Ch. D., który zastanawiać się będzie przede wszystkim nad ustaleniem państwowej listy wyborczej, wreszcie zapadnie decyzja w sprawie jednolitości tego stronnictwa przez zlikwidowanie istniejącej dotychczas odrębnej grupy Ch. D. na Śląsku (t. zw. grupa Korfante'go).

Zarząd główny ma dokonać formalnej ratyfikacji osiągniętego już uprzednio porozumienia.

Absztynencja ukraińców?

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefon.:

Ze Lwowa dotarły pogłoski, jakoby niektóre stronnictwa ukraińskie miały powziąć uchwałę o nieprzystępowaniu do wyborów na terenie Małopolski Wschodniej. Potwierdzenia tej wiadomości od kierowników poszczególnych stronnictw ukraińskich nie udało się narazie otrzymać.

Dr. med.

H. Rózaner

Nerutowicza 9, tel. 126-98

powrócił

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopciowych. Przyjmuje od 8-10 i 6-8. Leczenie lampą kwarcową. Oddzielna poczekalnia dla Pań.

Ranni na cmentarzu żydowskim

Modlący się na grobach ofiarami ćwiczeń wojskowych na forcie Bema

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

Wczoraj cmentarz izraelski na Okopowie był terenem krwawej sceny. Obecnie z powodu świąt odbywa się masowa pielgrzymka żydów na cmentarz, gdzie odbywają się nabożeństwa żałobne. Wczoraj w południe tłumy zgromadzone na

cmentarzu zostały w pewnej chwili zaskoczone ogłosem szeregu strzałów, które ugodziły w zgromadzonych, zadając kilku osobom rany. Dwie osoby w stanie ciężkim odwieziono do szpitala, inni, lżej ranni, po starali się o pomoc prywatną, nie meldując władzom o wypadku.

Jak stwierdzono strzały padły z fortu Bema, gdzie odbywały się normalne ćwiczenia oddziału karabinów maszynowych ostrym nabojami. Władze wojskowe nie były uprzedzone o tłumnej pielgrzymce na cmentarz żydowski i to jest przyczyną smutnego wypadku. Dochodzenie w toku.

Prenumerata premjowa

Prenumeratorzy, którzy dziś, w środę, dnia 1 października wpłacą bezpośrednio w administracji „Głosu Porannego“ (ul. Piotrkowska 101) prenumeratę za m. październik

otrzymają dotychczasowym zwyczajem

JAKO BEZPŁATNE PREMIMUM

biletu do pierwszorzędných kin lub cenne, ciekawe książki!!

Rozruchy kinematograficzne w Pradze

Konkurujące wypożyczalnie filmowe zaaranżowały „spontaniczny wybuch gniewu ludu”

Przed kilku dniami cała niemal prasa europejska przyniosła alarmujące opisy burzliwych demonstracji, jakich widownią była stolica Czechosłowacji. Pisano przytem, że demonstracje miały przebieg bardzo groźny i były skierowane przeciwko Niemcom i Żydom, stanowiącym w Pradze poważny odsetek ludności.

Niżej podpisany przypadkowo przejeżdżał przez Pragę, gdzie zatrzymał się kilka dni, asystował przy pomienionych demonstracjach i zainteresował się bliżej kulisami zajść ulicznych.

Przedewszystkiem jeśli chodzi o zewnętrzną formę awantur, to nie miały one nic wspólnego z jakąkolwiek powagą i groźnością. Wycieczający burdy uliczne w liczbie około 200 wyrostków i młodzieńców gromadzili się przez trzy dni około 8-jej wieczorem przed muzeum, u zbiegu dwóch ożywionych ulic, skąd wędrowali pod kina, grające niemieckie obrazy, gdzie urządzali kocią muzykę, połączoną z gwizdaniem i wznoszeniem „patriotycznych” okrzyków. Oczywiście tu i owdzie wybito jakąś szybę, łub, jak to bywa przy okazji, pszczono również na Żydów. Tym dwustu chorążym wybuchu uczuć narodowych towarzyszył zazwyczaj pokąsany tłum gawiedzi, zachowującej się zupełnie obojętnie.

Prasa niemiecka zrobiła z tej fragilarsy sprawę zasadniczą i zaalarmowała cały świat, pisząc o krwawych rozruchach, rannych, masowych aresztowaniach, dymisji prezydenta policji, nieomal o przesileniu gabinetowem. Oczywiście jako motyw zajęć podano szowinizm czeski, który pragnie wytepić wszystkie

stkie mniejszości, utracając im możliwość samodzielnego rozwoju kulturalnego.

Nie ma to nic wspólnego z rzeczywistością, jak wynika chociażby z tego, że wszystkie demonstracje skierowane były przeciwko kinom, wyświetlającym niemieckie dźwiękowce.

Otóż okazuje się, że inscenizatorem wspomnianych burd była pewna wielka wypożyczalnia filmów amerykańskich. W ostatnich czasach do Pragi przychodziła wielka ilość nędznych kiczów produkcji amerykańskiej, natomiast szereg wcale niezłych dźwiękowców niemieckich. Nic dziwnego, że publiczność, nawet rdzennie czeska, odwróciła się od zamorskich baniaków. Powoli wielka ilość kin zaczęła wprowadzać programy o przeważającej produkcji berlińskiej. Nie w smak to poszło wypożyczalni amerykańskiej.

Cóż łatwiejszego, jak zyskać poparcie kilku sensacyjnych brukowców i szmat faszystowsko-szowinistycznych dla „wielkiej akcji” bojkotu filmów niemieckich? I cóż łatwiejszego, jak wynająć kilkudziesięciu wykołheńców, którzy za parę groszy chętnie zabawią się w patriotyzm wybijając kilka szyb wystawowych w sklepach i kawiarniach?

W ten sposób powstały demonstracje na ulicach Pragi i trzeba przyznać, że oko baczne obserwatora mogło odrzucić dostrzec sztuczność tych przez prasę rozdmuchanych burd. Nieco inaczej wygląda demonstracja, gdy stanowi ona odruch społeczeństwa, a

inaczej, gdy urządzają ją najęte obywateli. W tym ostatnim wypadku tłum może być nawet większy, ale dla lwiej jego części demonstracja stanowi jeno sensacyjne widowisko, któremu przypatrzyć się warto, nawet ryzykując guza na głowie, czy skradzioną w tłoku portmonetkę. Tak właśnie było w Pradze.

Oczywiście w parlamencie znaleźli się odrzucający Niemcy i podejrzani obrońcy awanturników z pod znaku słynnego gen. Gajdy, obecnie przywódcy faszystów czeskich, którzy usiłowali nadać całej sprawie poważny posmak polityczny.

Kilku mówców czeskich oburzało się na butę niemiecką, która dąży do stworzenia państwa w państwie i żądała wydania zakazu wystawiania filmów niemieckich w ogóle, opierając się na żądaniu społeczeństwa, „wyraźnie zadokumentowanym”.

Z drugiej strony opozycja niemiecka postawiła wniosek o rozpoczęciu dyskusji nad bezczynnością policji w związku z oburzającymi zajściami.

Parlament uznał jednak, że zbyt wiele robi się krzyku o tę zaaranżowaną historję, że niema potrzeby by izba brała udział w rozgrywce między wypożyczalniami obrazów i że policja spełnia należycie swoje obowiązki. Zgłoszone wnioski zostały odrzucone przytem ugrupowania niemieckie, należące do koalicji rządowej, głosowały solidarnie z umiarkowaną większością czeską. Wszystkie bez wyjątku poważne dzienniki potępiły zain-

scenizowane burdy, a rząd oświadczył, że bez pardonu zlikwiduje wszelkie dalsze wystąpienia uliczne, nie mające z poglądami społeczeństwa nic wspólnego.

Jednocześnie prezydent policji zaprosił do siebie właścicieli kin i poprosił ich, aby przez pewien czas nie wyświetlali filmów niemieckich, przyczem podkreślił, że jest to jedynie prośba, a nie żaden nakaz. Właściciele kin, w interesie jaknajszybszego zlikwidowania niesmacznych wybryków, przyrzekli w miarę możliwości zastosować się do tych życzeń przedstawicieli służby bezpieczeństwa publicznego.

Nazajutrz w miejscach gromadzenia się wynajętych patriotów znalazło się kilka oddziałów policji i żandarmerji, tłum gawiedzi oczywiście stopniał do minimum, a garstka sumiennie, acz nieuczciwie zarabiających demonstrantów musiała się ograniczyć do wzniesienia kilku wszechczeskich okrzyków przed udaniem się po zainkasowanie dniówki.

Oto jak wyglądały groźne demonstracje w stolicy Czechosłowacji. Wprawdzie chwilowo impreza kalkuluje się amerykańcom, oczywiście z zastrzeżeniem, że nie poczynili oni zbyt wielkich inwestycji. Ale a la longue nie ma ona żadnego sensu. Nie ulega wątpliwości, że i w Czechach proces wynaradawiania mniejszości odbywa się stale, ale przeprowadzany jest środkami łagodnymi, inteligentnymi, jak się to mówi, nie przerywającymi. Naogół Czechosłowacja jest dzisiaj bodaj najmądrzej i najde-

mokratyczniej rządzone państwem w Europie; szczególnie tolerancja poglądów politycznych nie pozostawia nic do życzenia. Pomawianie więc rządu o popieranie takich wybryków, jak te, który miały ostatnio miejsce w Pradze, jest całkowicie gołosłowne.

A przytem trzeba pamiętać, że mniejszość niemiecka, szczególnie w Pradze, ma wielkie apetyty w dziedzinie samodzielnosci, które czą sami bardzo trudno pogodzić z normalnym rozwojem państwa i stabilizacją w niem stosunków.

Ludność jest nadzwyczaj tolerancyjna i uprzejma. Nikomu na myśl nie wpada krzywo patrzeć na człowieka, który mówi po niemiecku. Conajwyżej czasami ktoś wyraża żal, że nie może się w tym języku porozumieć, bowiem go po prostu nie zna. Policjanci i urzędnicy państwowi z obokrajowcami niechętnie wprawdzie mówią po niemiecku, ale z chwilą, gdy widzą, że używający tego języka nie czyni tego demonstracyjnie, a jedynie dlatego, że czeskiego nie zna, natychmiast z całą gotowością i uprzejmością udzielają wszelkich informacji. Na tle szowinizmu pewnych grup niemieckich powstają oczywiście tarcia z szowinistami czeskimi, ale w tych wypadkach zazwyczaj wart Pac pałaca, a pałac Paca.

Zresztą o tych stosunkach będziemy jeszcze mieli okazję pomówić, gdy niżej podpisany w swych wrażeniach urlopowych dotrze do stolicy republiki czzechosłowackiej. Dzisiaj chodziło jedynie o oświetlenie pewnych wydarzeń w właściwy sposób i sprostowanie bredni, które na temat tych wydarzeń w prasie europejskiej za inspiracją dzienników berlińskich wypisano.

G. WASSERCUG.

Zamach na włoskiego następcę tronu

Sprawca skazany na pięć lat więzienia

Młody włoski antyfaszysta de Rosa, który przed kilku miesiącami w Brukseli popełnił nieudany zamach na włoskiego następcę tronu, skazany został na pięć lat ciężkiego więzienia.

Oskarżony zeznał, że pochodzi z zamożnej rodziny, że wychowany został w zasadach monarchizmu i że w 12 roku życia był już członkiem młodocianej organizacji faszystowskiej. W 16 roku życia był jednak świadkiem rzezi w Turynie, co na nim tak silnie zrobiło wrażenie, że odszedł od faszystów. Ten negatywny stosunek do faszystów pogłębiło jeszcze zamordowanie Matteottiego. Stał się wtenczas socjalistą i doszedł do przekonania, że lud pozbawiony wszelkich praw ma moralne prawo drogą gwałtu obalić tyranję.

Przewodniczący trybunału przerwał w tem miejscu oskarżonemu uwagę, że zamordowanie następcy tronu nie zmieniłoby wcale sytuacji we Włoszech.

Na to oskarżony odpowiedział, że ten król, jak i następca tronu ponoszą odpowiedzialność za to, co się dzieje w kraju: król zaprzysiął konstytucję, a następca tronu publicznie paraduje w faszystowskim uniformie i demonstracyjnie

oddaje swój głos na partję faszystowską, chociaż książęta dotychczas powstrzymywali się od głosowania.

Pierwszym świadkiem był Nitti, dwukrotny były premier Włoch. Nitti wystawił oskarżonemu jaknajlepsze świadectwo, a następnie w najczarniejszych barwach przedstawił sytuację Włoch, które żyją nietylko w niewoli, ale pod wpływem tejże niewoli przechodzą obecnie bardzo groźne przesilenie ekonomiczne.

Drugim świadkiem była pani Rosselli, żona profesora włoskiego, który obecnie mieszka w Paryżu. Pani Rosselli jest angielską z pochodzenia. Gdy mąż jej aresztowano i zesłano na wyspy Liparyjskie, towarzyszyła mu na zesłanie. Gdy potem mąż jej uciekł, aresztowano panią Rosselli, ale musiano ją wypuścić na wolność, ponieważ prasa angielska uderzyła na alarm.

Trzecim świadkiem był stary Turatti, którego zeznanie bardzo silnie zrobiło wrażenie.

Przesłuchano też byłego naczelnego redaktora „Corriere della Sera”, który w swem zeznaniu obciążył króla Włoch i następcę tronu osobistą odpowiedzialnością za to co się dzieje obecnie we Włoszech. W tym samym duchu zezna-

wał prof. Ferrari, który nazwał nawet króla „kanclerzem dyktatora”.

Prof. Salvemini, który dawniej wykładał historję na uniwersytecie we Florencji, a obecnie znajduje się na wygnaniu we Francji, w wymownych słowach przedstawił rzeź w Turynie, która mogła na oskarżonym wywrzeć przynębiające wrażenie. Były oficer marynarki włoskiej Rosetti, który podczas wojny został odznaczony najwyższymi odznakami za bohaterstwo, opowiedział, że opuścił Włochy, ponieważ byłby popełnił ten sam czyn, który popełnił oskarżony.

Ostatnim świadkiem był katolicki dziennikarz Passelecq, który zeznał, że specjalnie studiował faszystów i doszedł do tego przekonania, że system ten godzi we wszystkie wolności, które tak drogie są ludowi belgijskiemu.

Obrońca oskarżonego Spaak w swej mowie przypomniał list otwarty do króla włoskiego, wystosowany przez sławnego angielskiego publicystę Kichama Steeda, w którym Steed przypomniał królom, że nietylko złożył przysięgę na konstytucję, ale z własnej woli dodał uroczyste zapewnienie, że będzie szanował i bronił wolności ludu włoskiego.

1-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi

„SPLENDID”

NARUTOWICZA 20
Dzisiaj i dni następnych!

Drugi przebieg naszego sezonu.
Pierwsza europejska dźwiękowa operetka wytw. „UFA”

WALC MIŁOŚCI

Udział biorą: niezrównana para kochanków:

Liliana Harvey,
która po raz pierwszy przemówi do nas z ekranu,

Willi Fritsch
ulubieniec publiczności
oraz znakomite sily operetkowe, niezrównani:

Georg Aleksander Hans Junkerman

Bogata wystawa — szampański humor — szlagierowe piosenki. Między innymi wykonane będą ostatni przebieg: 1. „Walc miłości”, odśpiewany i odtańczony przez Lilianę Harvey i Willi Fritscha. 2. „Ty jesteś najśłodszą dziewczyną”, odśpiewany przez Georga Aleksandra i Willi Fritscha. 3. „Bobby-galop” ostatni szlagier amerykański, wykonany przez cały zespół. 4. „Wesoły foxtrott” odtańczony przez balet z udziałem Liliany Harvey i Willi Fritscha.

Ponadto: Polskie piosenki w wykonaniu ulubienca Warszawy **Hanusza.**

Początek w dni powszednie o g. 6, 8 i 10, w soboty i niedziele o g. 4, 6, 8 i 10 wiecz. Passe-partouts i bilety ulgowe nieważne do odwołania.

LUONA

Dzisiaj nieodwołalnie po raz ostatni!
Entuzjastycznie przez Łódź przyjęty film

HALKA

zostanie na ekranie jeszcze kilka.

W sobotę i niedzielę seanse o g. 12-iej i 2-iej po 75 gr. i 1.— zł., o g. 4-iej, 6-iej, 8-iej i 10-iej z pełną ilustracją muzyczną i śpiewną pod dyktando **TEODORA RYDERA**

Sabotaż w Małopolsce trwa

Z dymem pożarów, z kurzem krwi brańniej...

Konferencje u wojewody

W związku z tymi nowymi aktami sabotażu u wojewody tarnopolskiego odbyła się konferencja z udziałem szeregu działaczy ruskich. Konferencja ta trwała dwie godziny; wojewoda tarnopolski oświadczył na niej, że za moralnych sprawców akcji sabotażowej władze polskie uważać muszą ruską inteligencję, która w wielu wypadkach nie tylko nie powstrzymała wywrotów, lecz przeciwnie zachęcała ich nawet do występnej działalności. Jednocześnie oświadczone biorącym udział w konferencji rusinom, że na wypadek, gdyby sabotaż nie ustał, zarządzane będą jeszcze bardziej ostre ośrodki w kierunku zlikwidowania akcji wywrotowej.

Strzały do ułanów

Miały miejsce wypadki ostrzeliwania ułanów przy wkraczaniu oddziałów kawalerii na kwatery w dwóch miejscach: we wsiach Stawczany i Baratów. W Stawczanach dano do ułanów 4 strzały. Zarządzone natychmiast przez dowódcę szwadronu rewizja wykryła we wsi bardzo znaczną ilość karabinów i amunicji. W Baratowie dano szeregowym strzelcom do żołnierzy o godz. 11 w nocy. W obu wypadkach władze dokonały aresztowań, przyczem sprawców strzelaniny odstawiono do więzienia we Lwowie.

Zabity w ucieczce krajowy komendant U. O. W.

LWÓW, 30.9. (PAT) — W dniu dzisiejszym na skutek zarządzenia władz prokuratorskich odbyła się konfrontacja w Bóbrce Juliana Hołowińskiego, krajowego komendanta UOW, aresztowanego przed niedawnym czasem i podejrzanego o udział i przygotowanie napadu na ambulans poczty pod Bóbrką w lipcu r. b. — ze świadkami zajścia ew. z osobami, mogącymi ustalić jego tożsamość. W drodze powrotnej z Bóbrki do stacji kolejowej Glebowce, Hołowiński, korzystając z chwilowego zatrzymania się jednego z eksportujących go pojeźdźców, uderzeniem pięści powalił drugiego i usiłował zbiec. W pościg za Hołowińskim rzucił się dru-

gi posterunkowy i oddał za uciekającym 6 strzałów, z których jeden trafił Hołowińskiego w głowę, kładąc go trupem na miejscu. Ciało zabitego zabezpieczono do dyspozycji władz sądowych.

Interwencja mefr. Szeptyckiego

Wczoraj odleciał ze Lwowa metropolita Szeptycki. Według pogłosek ma on zamiar interwenjować osobiście w Warszawie w związku z zamknięciem gimnazjów ruskich w Tarnopolu i Rohatynie oraz z poleceniem władz zupełnej likwidacji „Plasta“, który jest ruską organizacją harcerską. Wczo-

raj przed wieczorem metropolita Szeptycki wylądował na lotnisku warszawskim.

Sabotaż trwa

NOWOGRÓDEK, 30.9. (PAT) — We wsi Kupiński, gminy Lubczy, pow. nowogródzkiego spłonęło 6 domów mieszkalnych, 6 budynków gospodarczych, 8 owiec i dwa cielęta na szkodę 5-ciu gospodarzy białorusinów. Straty wynoszą 60,220 zł. Budynki były zaasekrowane. Podejrzenia podpalenia padły na dwóch mieszkańców tejże wsi. Dochodzenie w toku.

LWÓW, 30.9. (PAT) — Jako podejrzany o udział w akcji sabota-

żowej aresztowany został wczoraj w Tarnopolu naczelnik tamtejszej miejscowej straży ogniowej Jerzy Gadomski. Podczas rewizji znaleziono w jego piwnicy pewną ilość ekrazytu i lontów.

LWÓW, 30.9. (PAT) — Dnia 29 b. m. w nocy podpalono w Byszowie pow. Sokół, stertę zboża wartości 18,500 zł., należącą do Juliana Tarnowskiego. Dochodzenie stwierdziło akt sabotażu.

Dnia 29 b. m. spłonął stóg siana w Podmonasterzu pow. Bóbrka, na szkodę Feliksa Madeyskiego, leśniczego. Przyczyna pożaru nieustalona.

Poincaré redivivus

ma znowu stanąć u steru rządu Francji

PARYŻ, 30 września. (Unja) Sensacyjne oświadczenie złożył w dniu wczorajszym Poincaré na posiedzeniu rady naczelnej jednego z departamentów wschodnich. W przemówieniu swym Poincaré żądał dla Francji prawa do zbrojeń dopóty, dopóki nie będzie ona miała w ręku wszelkich gwarancji. Zaznaczył on między innymi, że dla Francji nie są re-

alnemi gwarancjami bezpieczeństwa międzynarodowe hymny wyśpiewywane na cześć pokoju, zaznaczając, że wobec tego Francja ma zupełne prawo do jaknajintensywniejszego zbrojenia się, ażeby mogła w odpowiedniej chwili bronić swych praw i swej wolności.

To przemówienie Poincarégo obszernie komentowane jest przez prasę paryską, która je-

dnogłośnie stwierdza, że powrócił on do zdrowia i podjął swą pracę polityczną w całej pełni, wyrażając przytem życzenie, ażeby stanął on ponownie na czele rządu. Wobec tego, że w ostatnich dniach w kołach politycznych Paryża krążyły pogłoski o mającej nastąpić rekonstrukcji rządu francuskiego, której ofiarą padłby również premier Tardieu, pogłoski o objęciu steru rządów przez Poincarégo nabierają wszelkich cech prawdopodobieństwa.

Raid awionetek

ruszył wczoraj w pierwszy etap

WARSZAWA, 30.9. (PAT) — Dziś rano o godz. 8 odbył się start awionetek do raidu okrężnego. Pierwszy wystartował kpt. Gedgowd na 7d2. Pozostałe 17 awionetek wypuszczano co 2 minuty. Trasa wynosi 2718 km., podzielonych na 6 etapów. I etap, który musi być pokonany w dniu dzisiejszym biegnie Warszawa — Brześć nad Bugiem, Grodno — Wilno (549,9 km.). Z trasy lotu dowiadujemy się, że pod Wołkowyskiem uległa uszkodzeniu maszyna inż. Krasickiego PS50, w Lidzie wycofano samolot Nr. 17 z pilotem Halewskim. W Brześciu nad Bugiem zatrzymały się z powodu lekkich uszkodzeń awionetki por. Gaździ i por. Lewoniewskiego. Na lotnisko na Pohulance pod Wilnem pierwszy przy-

był o godz. 11,55 inż. Grzeszczyk na aparacie RWD 4, II zkoł por. Zwirko na RWD 4 i por. Gedgowd na JW2. Lądujących pierwszych lotników witali wojewoda wileński Raczewicz.

Dźwiękowy Kinoteatr „CAPITOL“

Dziś i dni następnych!

Wspaniałe arcydzieło dźwiękowe opiewające miłość i bohaterstwo „Rycerzy przestworza — lotników“ p. t.

SKRZYDLATA FLOTA

Najwspanialsza kreacja pięknego „Poganina“

Ramon Novarro

w pozostałych rolach głównych: ANITA PAGE, Ralph GRAVES

NADPROGRAM:

Najśłynniejszy baryton świata

TITTA RUFO

odśpiewa arję „Credo“ z opery „Otello“

Początek w dni powszednie o godz. 4 po poł. w soboty, niedziele i święta o godz. 1.30 pp. Ceny popularne.

Nowy gabinet austriacki

WIEDEŃ, 30 września. (Pat) Dziś o g. 18.30 prezydent republiki Miklas zamianował nowy gabinet w składzie następującym:

Kancelarz i wojsko — Vaugoin, wicekancelarz i opieka społeczna — Schmitz, sprawy zagraniczne — ks. Seipel, sprawy wewnętrzne — książę Starenberg (przywódcą Heimwehry), handel — Heinl, rolnictwo — Tahler, finanse — Juch, oświata — Cernak.

W kołach politycznych stwierdza się, że gabinet składa się wyłącznie z członków stronnictwa chrześcijańsko - społecznego i Heimwehry.

NAJLEPSZA w SMAKU
ANGIELSKA HERBATA
SIBUNION

Treviranus pozostał jako minister bez teki

BERLIN, 30 września. (Pat.) Z dniem dzisiejszym nastąpiła likwidacja ministerstwa Rzeszy dla terenów okupowanych. Jednocześnie prezydent Hindenburg na wniosek kanclerza Brüninga zwolnił min. Treviranusa z dotychczasowego stanowiska kierownika ministerstwa terenów okupowanych, mianując go ministrem bez teki. Na tem stanowisku Treviranus pozostanie nadal komisarzem Rzeszy, któremu podlega nowoutworzony przy kanclerzu Rzeszy wydział wschodni. Prezydent wystosował do min. Treviranusa list z uznaniem dla jego dotychczasowej działalności.

Oświadczenie

W związku z zajęciem, jakie miało miejsce pomiędzy p. inż. K. a konduktorem pociągu na stacji w Piotrkowie, my, niżej podpisani stwierdzamy, że p. inż. K. cieszy się całkowitem zaufaniem sero- kich rzesz pracowników kolejowych.

Pan inż. K. jest znanym działaczem społecznym na terenie kolejnictwa i w dowód swych zasług jest prezesem honorowym Kolejowego Przystanku Ognisko Łódź - Fabryczna. Nie właściwe oświadczenie sprawy przez pisma, niedokładnie poinformowane o zajściu gości w cz. p. inż. K., który, jako zwierzchnik II oddziału mechanicznego zawsze odnosił się do swych podwładnych jaknajuprzejmiej i w sposób wysoczek delikatny. Dowodem popularności, jaką cieszy się p. inż. K. jest fakt, że pracownicy parowozowni w Kutnie, Koluszkach, Łodzi - Fabrycznej oraz Łodzi - Kaliskiej na zwołanych ad hoc zebraniach wyrazili swoje współczucie p. inż. K. oraz oświadczyli, że jest on i był zawsze, jako zwierzchnik, na swoim miejscu.

Pracownicy Związku Zawodowego Maszynistów oraz Członkowie Kolejowego Przystanku Ogniska Łódź - Fabryczna.

Dramat serc

Dramat namiętności

MIŁOŚNY SZEPT NOCY...

grają:

Lil Dagover

Jan Stüwe, Aleksander Murski

Jutro
Premjera „LUNA“

Kto wygrał na loterii?

5-ta klasa loterii państwowej -- 19-ty dzień ciągnięcia

Wczoraj, w 19-tym dniu ciągnięcia V klasy 21-ej polskiej loterii państwowej, główne wygrane padły na numery następujące:

Po 25.000 zł. — 23279 91210

20.000 zł. — 40631

Po 3.000 zł. — 14575 55247

59224 88791 173144 173855

Po 2.000 zł. — 42341 59123

93140 110661 189143

Po 1.000 zł. — 5994 20082

47118 69171 71148 73341 126795

165950 169447 173144 184280

188349 191105 195149 199898

203294

Po 600 zł. — 5170 14358 15603

15746 26196 42247 42527 59795

64663 69617 71589 72121 77382

85069 85689 86945 88559 93223

101016 101260 102832 113174

128989 131870 144986 156470

174282 199493 202328 206311

208669

Po 500 zł. — 601 2854 8470

8907 10112 10652 10885 14636

16389 16401 17898 19746 19927

20656 24699 24908 25063 27245

30809 32718 34063 35322 35933

36233 37157 38472 40216 42446

42643 43641 44223 47785 48065

49336 50149 50636 50952 52465

58689 55450 55744 57192 57244

57447 58883 59994 60725 61112

62146 65246 65669 68374 69101

69774 72407 75185 77172 77865

78174 79676 82424 97325 99332

102120 103266 103637 104547

107114 107323 107510 107653

108688 111799 114879 116978

119274 119575 119654 120486

126836 126950 126981 128004

128315 129052 130260 131971

134615 134834 136391 137844

138967 142479 142505 142980

143099 144956 145407 145713

147114 148943 149036 151380

154463 157494 157891 159033

159955 160237 163378 170341

172799 173640 173995 177405

177806 179811 185096 187390

189192 190957 191921 194818

196750 198223 198876 200352

201459 202517 203062 203624

205706 206090 208816 209390

STAWKI.

134 45 79 209 29 306 94 471 85 567
71 675 778 912 60 66 69 1092 198 205
75 88 334 437 41 642 700 51 908 60
2111 98 203 319 35 79 402 77 95 99 571
608 702 45 76 843 47 69 913 3020 74
174 294 354 446 586 714 47 851 4014
87 92 150 204 18 26 344 45 65 521 60
61 84 91 678 93 712 911 54 5015 165
278 323 417 561 724 88 97 906 49 54
58 6059 110 87 294 334 95 428 562 65
98 634 90 709 30 984 7102 3 58 518
72 618 903 71 8030 72 145 59 78 97
240 72 82 83 91 337 459 550 74 649
66 805 27 55 59 983 9151 50 272 80
372 90 544 601 69 879 10004 340 523
99 782 85 808 16 915 21 11124 245
329 77 419 524 81 673 892 988 12125
274 377 87 546 779 957 64 83 13121
302 8 404 8 54 68 638 89 711 23 874
94 98 963 14115 38 47 93 2037 89 99
490 590 651 754 847 57 88 974 15063
87 169 353 482 861 910 14 16150 82
251 53 346 431 682 17181 86 333 70
418 618 88 771 884 97 973 18053 311
94 583 630 877 19032 233 85 429 42
57 514 42 54 637 890 952 97 20040 102
12 23 39 62 99 260 90 324 56 96 97
410 17 46 526 28 621 67 92 96 730
882 932 45 75 76 2150 109 458 90 622
740 59 84 800 22046 70 136 389 487
533 70 72 622 94 796 99 965 23135
260 83 303 13 486 546 659 61 747 893
920 24085 96 130 42 61 78 301 435 37
571 87 644 81 701 50 822 54

26101 6 433 73 559 639 736 92 849
953 90 26005 9 140 80 237 465 579
629 769 883 27035 93 316 94 571 620
852 68 72 80 93 28024 39 47 119 236
59 324 49 425 40 81 86 545 87 90 807
89 29000 168 92 365 92 495 541 647
742 838 30025 122 294 367 401 64 97
515 31 67 696 987 31068 97 209 18 82
302 30 92 509 712 50 839 32029 132
223 307 22 88 447 723 984 33088 92
106 212 92 98 375 415 23 519 779 927
34160 87 97 341 411 513 73 674 741
329 53 951 95 35087 184 241 42 70 90
469 539 775 842 904 36131 44 250 438
506 7 68 663 760 83 86 96 37165 234
81 314 25 74 461 548 729 90 800 33 71
38028 144 57 410 12 591 724 69 812
42 972 39150 256 67 382 426 41 53 89
552 56 659 64 74 85 706 50 805 994
40305 477 88 562 74 97 99 620 847 77
901 4 41 99 41000 9 135 93 285 674 760
821 42034 55 59 219 89 612 15 720 81
43080 240 322 405 741 76 873 44280
305 65 85 91 441 527 30 49 620 98
708 16 28 920 41 45100 78 81 89 96
355 82 440 507 39 66 95 694 61 700
46049 60 102 405 504 647 716 841 911
47078 174 290 310 56 95 400 9 534 42
86 646 48 773 78 48139 62 96 317 495
546 79 649 966 49015 57 136 51 348 718
61

50004 76 86 103 12 56 221 634 813
31 51116 40 50 61 246 345 70 447 506
935 37 40 53 52049 89 99 119 279 604
45 707 820 41 67 73 993 53149 323

591 609 20 58 998 54136 309 94 550
708 853 69 901 31 55373 410 23 687
830 86 903 56068 272 75 316 66 411
66 583 711 836 37 918 57066 72 87
337 450 717 37 83 839 81 83 962
58049 168 72 226 336 466 89 501 21
647 73 731 57 850 96 946 59020 353
82 89 435 508 614 730 83 908 60346
471 605 29 969 71 61082 125 32 62
357 415 57 75 532 90 612 63 742
62189 253 379 539 637 68 819 66 902
36 48 53 63002 58 267 97343 509 10
746 68 913 27 64 64080 376 402 615
60 76 758 970 80 65008 48 53 102 74
240 363 582 93 707 54 95 807 945
66091 99 126 331 81 410 595 669 73
732 911 67130 240 85 338 446 521 36
621 744 66 851 989 68164 943 94
69065 123 27 555 505 65 701 903 29
89 70137 236 49 461 519 607 71 75
713 19 71 846 976 71218 328 454 567
624 31 49 91 749 862 70 99 72046 51
180 91 469 70 622 86 830 54 73032 66
187 271 79 326 402 53 572 664 91 770
852 94 74015 44 148 50 64 504 7 771
900 24

75131 86 258 346 478 21 603 67 754
77 809 926 35 58 76013 64 159 250
340 202 630 44 740 980 77021 275 350
495 584 639 734 39 969 85 88 99
78063 558 71 600 8 29 35 41 745 821
26 932 79059 74 117 374 484 756 816
75 925 80061 73 171 77 248 481 548
655 746 59 965 81034 46073 242 460
511 28 64 602 18 24 48 916 49 85106
30 62 251 535 606 703 875 83092 125
407 45 78 531 713 27 801 72 922
84020 231 378 457 510 729 833 85038
94 315 16 488 583 985 823 72 940
86052 99 140 73 92 334 56 416 536 89
642 734 826 87009 90 264 411 65 809
909 13 45 76 88017 237 337 41 430
85 743 89226 76 342 463 504 36 601
13 738 62 809 62 76 984 94 90027 148
75 97 231 77 300 74 418 70 599 626
733 35 70 81 98 902 27 91017 103 12
74 77 83 326 34 513 98 663 758 72
947 54 57 92006 73 111 57 302 92 231
76 639 57 973 93021 69 210 24 364
467 843 80 97 94007 197 250 403 52
76 515 627 50 66 748 833 69 89 95078
90 102 73 324 35 557 73 755 70 97
925 96117 22 25 222 343 410 23 578
738 55 872 97 978 97226 396 436 555
56 600 15 704 7 44 861 919 98053 147
72 352 86 406 74 603 771 867 87 939
99074 75 762 82 363 412 62 506 609
819 977

100134 60 211 75 433 507 9 53 91
637 713 18 69 921 101175 217 38 424
521 62 900 102028 43 88 146 242 489
529 67 659 862 981 103170 98 221 30
42 324 92 427 61 823 104098 116 40
323 89 92 424 42 514 632 729 68 829
996 105022 60 88 269 353 462 89 550
64 635 44 730 106004 124 59 69 532
312 463 67 79 552 81 91 99 607 41 66
86 724 85 856 902 50 88 97 107105 69
242 61 420 59 555 86 98 604 14 34 39
54 705 73 84 982 108125 28 83 234

446 63 75 582 622 23 80 95 770 801
83 904 109126 99 241 457 502 66 607
823 69 110033 36 73 89 200 28 362
467 587 90 883 965 111148 83 211 53
67 323 61 613 41 76 900 112352 93
483 584 665 771 895 920 91 96 113033
154 377 468 82 629 64 707 50 78 815
23 909 114040 52 72 83 117 465 512
660 863 99 953 115027 47 52 126 38
61 240 340 54 486 566 765 847 53 71
918 63 116019 60 146 98 287 334 89
434 516 19 726 37 76 927 117062 66
71 231 58 95 330 696 898 118014 61
148 79 253 81 393 412 96 685 777 850
906 62 119026 40 41 64 108 29 364 67
403 531 625 899 120050 120 212 13 54
79 92 329 96 454 667 748 898 121093
104 46 75 210 27 396 408 25 66 70
556 614 42 69 55 760 815 122078 1136
65 262 96 313 534 51 84 602 36 91 92
821 87 091 123088 119 30 309 94 619
26 45 738 43 811 929 88 124134 73
249 414 569 601 5 19 86 772 86 837
916

125182 94 266 336 584 715 844 98
126072 78 145 340 62 552 81 96 730
64 802 31 50 59 80 956 70 127003 99
160 274 317 52 497 526 98 784 807 21
900 80 128010 40 240 364 89 521 69
87 89 740 941 66 129015 24 42 116
210 82 392 430 504 41 779 869 951
130098 191 283 321 440 694 724 57
947 131078 167 83 98 458 600 30 62
70 709 871 972 132048 267 517 644
95 933 40 133052 56 89 199 353 484
672 745 834 947 134032 70 228 46 67
613 739 41 57 898 932 52 135005 173
333 427 38 58 510 710 803 33 44 944
136016 26 89 205 23 809 55 502 5 604
97 713 73 815 915 74 137134 242 322
73 556 74 775 99 900 81 138040 78 86
120 48 65 223 517 71 734 926 97
149025 75 132 214 51 365 715 47 957
140034 37 49 95 158 209 79 97 472
577 609 73 81 90 704 89 815 903
143058 71 91 119 40 55 59 339 68 421
94 544 750 95 994 144061 119 247 99
621 96 801 41 900 15 64 89 145021 38
98 163 226 386 562 90 696 814 28 91
917 146176 306 17 99 463 754 868 97
991 145512 215 304 460 955 81 148131
210 457 91517 97 625 82 149038 61 65
281 335 60 419 525 530 613 14 87 728
49 945 48 66 67

150018 163 73 220 853 70 151032
115 291 314 31 41 823 96 971 152003
13 75 84 138 60 320 91 403 549 725
814 51 916 153155 270 362 456 84 526
48 73 99 793 97 931 154081 98 254 57
305 66 406 8 504 34 55 619 34 40 789
822 926 155054 207 322 41 70 512 51
608 56 785 156089 162 72 84 463 517
636 745 68 807 57 946 157041 45 52
260 318 88 453 86 553 950 158039 43
53 415 526 91 629 711 851 905 21 51

90 159051 94 134 37 48 301 76 90 407
582 98 710 940 160011 93 153 250 91
419 551 822 969 161213 52 64 94 409
29 536 609 37 802 901 162066 220 46
33 63 68 416 537 80 88 632 67 735
58 88 851 986 163051 206 59 374 495
579 600 17 753 804 943 73 87 164046
106 76 252 484 663 752 870 165228 50
57 385 430 36 84 87 603 24 42 848
84 993 166006 103 232 397 443 510 26
99 619 65 71 770 90 936 167003 23
109 211 305 60 558 96 608 18 57 729
40 939 63 168026 155 64 316 525 29
68 60 749 64 951 169032 51 55 115 17
339 96 521 79 604 15 739 883 953
170007 59 99 121 273 450 535 68 87
721 171038 44 60 115 73 221 388 430
61 73 531 36 621 80 748 64 72 886
951 172057 128 483 97 506 54 606 21
821 92 971 173066 185 264 300 50 72
76 407 28 71 517 25 702 60 62 864
901 6 72 174006 24 206 92 341 62 83
87 501 78 719 802 25 28 36 83 97 920
46 75

175070 137 340 77 95 475 571 860
27 978 176068 216 79 326 42 402 64
69 581 728 177041 158 387 178066 95
155 67 95 244 81 354 55 56 66 69 71
407 700 10 77 179012 180 298 377 85
434 588 92 880 180014 208 38 67 77
88 353 420 39 94 583 637 73 75 739
802 93 970 181017 101 51 283 365 412
39 68 607 22 51 857 96 98 920 74
182120 481 603 57 91 750 899 904
183085 102 16 71 81 96 209 19 319
437 551 761 89 95 936 184198 337 46
74 898 185080 85 184 294 302 479 600
73 813

Były poseł Żarski skazany na 8 lat ciężkiego więzienia Sąd uznał, że jest on winien usiłowania zabójstwa policjanta

W dniu wczorajszym na wotum sądu okręgowego w Łodzi znalazła się sprawa b. posła komunistycznego Tadeusza Żarskiego, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa policjanta, czyli o t. zw. zbrodnię pospolitą.

Proces wywołał naogół wielkie zainteresowanie, ze względu na fakt, że ławę oskarżonych zajął b. poseł na sejm.

Zarówno przed gmachem sądu, jak i w samym gmachu ustawione zostały silne posterunki policji dla utrzymania porządku. Sala rozpraw przepełniona publicznością. Na drugiej ławie dla publiczności siedziała żona oskarżonego posła Żarskiego.

Rozprawie przewodniczył sędzia Illinicz w asystencji sędziów Łozińskiego i Wileckiego.

Fotel przedstawiciela oskarżenia publicznego zajął wiceprokurator Mandecki, broni zaś adwokat Duracz z Warszawy. Po sprawdzeniu personalii oskarżonego, przewodniczący rzucił do odczytania aktu oskarżenia.

Akt oskarżenia

W dniu 29 kwietnia r. b. od samego rana przed biurami wypłat funduszu bezrobocia zebrali się tłumy bezrobotnych, którym ministerstwo pracy i opieki społecznej nie przedłużyło okresu zasiłkowego na miesiąc kwiecień.

Najwięcej bezrobotnych zebrano się przed biurem wypłat przy ul. Matejki 7.

Wiedząc o tem, że bezrobotni ci nie są zadowoleni z decyzji władz, dwaj posłowie komunistyczni Żarski i Brożek przybyli tegoż dnia o godz. 10.25 do Łodzi i wprost z dworca Łódź - Kaliska udali się do biur wypłaty zapomóg — Brożek na ulicę Łomżyńską, Żarski zaś na ulicę Matejki, usiłując zwołać wiec oraz demonstracje uliczne pod magistrat i urząd wojewódzki.

Znajdujące się na miejscu oddziały policji przeszkadzały temu. Przy ulicy Łomżyńskiej bezrobotni rozeszli się, nie reagując na wezwanie agitatorów komunistycznych.

Natomiast przy ulicy Matejki, gdzie przebywały kobiety, tłum zajął groźną postawę przeciwko policji. Z tłumy posypał się grad kamieni, oraz dano kilka strzałów do policji. Jak ustalono na miejscu, strzelał

poseł komunistyczny Żarski. W rezultacie policja dała salwę w powietrze.

Po zlikwidowaniu zajścia stwierdzono, że trzy osoby z pośród tłumy zostały ranne, z tego dwie osoby otrzymały rany postrzałowe i jedna od uderzenia kamieniem, a mianowicie: 68-letni Władysław Kameraki, 34-letnia Cecylja Feliksiak i 30-letnia Marja Kłębowska. Rany odnieśli także policjanci: st. przod. Kurowski i post. Teichert.

Przeprowadzone śledztwo ustaliło, że około godz. 10 rano przed biuro wypłat na ulicę Matejki przybył samochodem wraz z bojówką poseł komunistyczny Żarski. Widząc, iż tłum jest niezadowolony z tego, że nie otrzyma zapomóg doraźnych, poseł Żarski rozpoczął przemówienie, usiłując zwołać wiec. W przemówieniu swem wzywał do czynnych wystąpień przeciwko policji, która w sile 6 ludzi pełniła służbę przy wypłacie zasiłków. Policja wezwała tłum do rozejścia się.

Tłum wezwania policji nie usłuchał i obrzucił ją gradem kamieni. Padło również kilka strzałów rewolwerowych, oddanych przez posła Żarskiego do policji. Policja dała salwę na postrach. Po salwie tłum początkowo się cofnął, ale w chwili potem zaczął znów atakować kamieniami policję i fabrykę Grünsteina, w skrzydle której mieści się biuro wypłat funduszu bezrobocia.

Przybyły na miejsce silny oddział policji konnej i pieszej tłum rozproszył.

Na skutek zarządzenia urzędu prokuratorskiego w Łodzi postanowiono posła Żarskiego aresztować, lecz okazało się, że zbiegł on na dworzec Łódź - Fabryczna i zdołał wyjechać z Łodzi pociągiem. Został on jednak aresztowany na stacji w Koluszkach i przewieziony do Łodzi.

Po przeprowadzeniu śledztwa doraźnego Żarskiego przewieziono do więzienia w Sieradzu.

Po odczytaniu aktu oskarżenia przewodniczący sędzia Illinicz zadał oskarżonemu pytania:

Przew.: — Czy oskarżony przyznaje się do winy?

Oskarż.: — Nie.

Przew.: — Czy oskarżony chce dać wyjaśnienia?

Oskarż.: — Tak.

przybył sędzia śledczy z prokuratorem, który mi oświadczył, iż jestem aresztowany za dokonanie zbrodni pospolitej, gdyż zostałem przyłapany na gorącym uczynku. Na wiecu nie strzelałem i broni nie miałem. Oskarżenie to jest bezpodstawne.

Przew.: — Iu było policjantów?

Osk.: — Od 7 — 10.

Przew.: — Czy wiec był liczy?

Osk.: — Było kilka tysięcy ludzi.

Przew.: — Czy wiec był zwołany przez oskarżonego?

Osk.: — Nie.

Przew.: — Jak długo oskarżony przemawiał?

Osk.: — Kilka minut.

Przew.: — Czy oskarżony widział, że policja rzeczywiście strzelała do tłumy i z czego wnioskujecie?

Osk.: — Policja strzelała z zapłotu, nie mogłem widzieć w jaką stronę skierowane były lufy karabinów. Według mnie strzelanie na postrach, czy też do tłumy jest jedno i to samo.

Oskarżenie przeciwko mnie jest nonsensem, komuniści dążą do masowej rewolucji i jako komuniści, nigdy nie strzelalbym do jednostki. Tak samo nie nawoływałem tłumy do zdemolowania lokalu biura wypłat, ani zabrania pieniędzy, gdyż jest to sprzeczne z moją ideologią, głoszoną w sejmie.

Dla mnie jest wszystko jedno czy zostanę skazany czy nie, masę mnie uwolnią.

Przew.: — Czy oprócz strzałów policji słyszał oskarżony i inne strzały?

Osk.: — Nie.

Przew.: — Czy to były strzały rewolwerowe i karabinowe?

Osk.: — Nie znam się na tem.

Co mówi policja

Następnie zeznaje świadek st. przodownik Kazimierz Kurowski.

Świadek ten mówił: Dnia 29 kwietnia r. b. o godz. 8 rano objąłem służbę w biurze wypłat, przy ul. Matejki 7 z 20 po licjantami, rozstawiając w gmachu i przed gmachem warty. Około godz. 10 rano st. poster. Idzikowski zameldował mi, iż poseł komunistyczny urządził przed biurem na ulicy wiec.

Było tam bezrobotnych około 8 tysięcy osób. Gdy przybyłem na wskazane miejsce słyszałem jak poseł komunistyczny, którym się później okazał Tadeusz Żarski, opowiadał zebranym jak rząd głodzi lud, że nadchodzi dzień 1 maja, przyczem wzywał tłum do zbrojnego wystąpienia, do rozbrojenia policji, zabrania pieniędzy z biura wypłat i zdemolowania lokalu. Wezwałem tłum do rozejścia się, lecz tłum wezwania mego nie usłuchał i podburzany przez posła komunistycznego, obrzucił policję gradem kamieni. Wkrótce potem padły strzały od strony ulicy Pomorskiej, pola i od cementarza. Następnie tłum usiłował wtargnąć do biura wypłat. Wówczas rozkazałem dać salwę na postrach. — Tłum początkowo cofnął się, lecz po chwili znów posypał się na nas kamienie i padły strzały. Wreszcie przy pomocy bagniet tłum został rozpro-

szony. Gdy znalazłem się po drugiej stronie jezdni poseł Żarski wyjął z kieszeni rewolwer i dał do mnie dwa strzały, poczem skrył się w tłumie.

Przew.: — Czy kto został ranny i ile osób?

Św.: — Tak. Trzech policjantów i kilka osób cywilnych.

Przew.: — Czy świadek zauważył moment jak oskarżony Żarski wyjmował rewolwer?

Św.: — Tak.

Przew.: — Czy znał oskarżonego przedtem?

Św.: — Nie.

Przew.: — Jak świadek długo obserwował oskarżonego?

Św.: — Od 20 do 30 min.

Przew.: — Dlaczego świadek nie strzelał do oskarżonego?

Św.: — Oskarżony po daniu strzałów do mnie skrył się w tłumie; obawiałem się strzelać, żeby nie trafić przypadkiem innej osoby.

Przew.: — Czy świadek miał rewolwer w ręku?

Św.: — Tak.

Przew.: — Czy świadek strzelał?

Św.: — Tak, strzeliłem czter razy.

Przew.: — Ile wogóle padło strzałów rewolwerowych?

Św.: — Bardzo wiele.

Przew.: — Czy świadek słyszał jak oskarżony Żarski mówił, że bojówka strzela?

Św.: — Wzywał otaczających go osobników do strzelania.

Przew.: — Jak oskarżony Żarski trzymał rękę podczas strzelania?

Św.: — Nawprost do mnie.

Adw.: — Czy jak świadek przyszedł, to Żarski już przemawiał?

Św.: — Tak.

Adw.: — Czy nie słyszał tego jak oskarżony mówił do zebranych co się dzieje w sejmie?

Św.: — Nie.

Adw.: — Czy świadek dobrze pamięta, że oskarżony wzywał tłum do strzelania?

Św.: — Tak. Mówił: „Za kamienie i do broni”.

Aresztowanie w Koluszkach

Następnie przesłuchano grupę świadków, którzy byli obecni podczas aresztowania b. posła Żarskiego na dworcu w Koluszkach.

Jak wynika z zeznań tych w pewnej chwili, gdy do Koluszek nadszedł pociąg idący w kierunku Warszawy, Żarski usiłował wydostać się na peron. Wówczas podeszło doń dwóch posterunkowych, którzy cały czas pilnowali go i w imieniu prawa oświadczyli mu, iż jest aresztowany, żądając udania się z nimi na posterunek.

Gdy poseł Żarski odmówił, policja usiłowała wziąć go siłą. Powstała wówczas awantura, Żarski kopał i bił wlokących go policjantów, aż wreszcie rozkaz został wykonany.

Świadkowie obrony

Po zeznaniach świadków oskarżenia sąd przystąpił do przesłuchania świadków obrony, którzy zeznawali, że policja biła kolbami bezrobotnych i strzelała do tłumy, że poseł Żarski nie strzelał do st. przod. Kurowskiego i że całemu zająsetu winna była policja.

Adw.: — Czy świadek po zlikwidowaniu wiecu szedł za oskarżonym Żarskim?

Św.: — Tak. Doszedłem do ul. Nowo - Targowej. Dalej iść nie mogłem gdyż byłem ran- nym.

Adw.: — Kto jeszcze szedł za oskarżonym?

Św.: — Dwóch policjantów, niejaki Karkulowski a drugiego nazwiska nie pamiętam.

Adw.: — Jak daleko szli od Żarskiego.

Św.: — Razem.

Po tych zeznaniach przewodniczący ogłosił krótką przerwę, poczem wznowiono obrady.

W pierwszym rzędzie przesłuchano kilku posterunkowych, którzy w czasie krytycznym pełnili służbę bądź to w gmachu bądź też przed gmachem gdzie mieści się urząd pośrednictwa pracy, przy ulicy Matejki.

Wszyscy bez wyjątku zeznawali zgodnie, iż o godzinie ściśle 10.25 przed południem nadjechała przed urząd taksówka wioząca posła Żarskiego, który natychmiast po opuszczeniu jej ściągnął na przylegający wolny plac wszystkich oczekujących tam bezrobotnych, urządzając wiec.

W trakcie przemówień tych słyszano zdania nawołujące do rozbrajania policji i zdemolowania lokalu urzędu i zabrania znajdujących się tam pieniędzy.

Wreszcie gdy policja zaczęła tłum rozpraszać poseł Żarski wydobyl z kieszeni rewolwer i ze słowami: „Zakatruję cię”, skierował lufę w stronę starsz. przodownika Kurowskiego.

Zeznania poszczególnych świadków policyjnych wywołały u obrony obiekcje co do prawdziwości ich; wskutek jaskrawych sprzeczności między zeznaniami u sędziego śledczego a obecnymi. Dlatego też adwokat Duracz co do niektórych świadków oskarżenia żądał wniesienia tych sprzeczności do protokołu, co też zostało uskutecznione.

Konfrontacja

Na wniosek prokuratora przesłuchano jeszcze kierownika 5 brygady śledczej podk. Zakrzewskiego, który potwierdził opinię prokuratora.

Następnie św. Zakrzewski wyjaśnił, że zasięgnął informacji w P.U.P.P., stwierdzających, że cały szereg osób nie wpółnego nie miało z biurem wypłat zasiłków dla bezrobotnych. Na liście tych osób wymienione było również nazwisko Fajerstajna Alfreda, który według pisma P. U. P. P. nie był na ewidencji bezrobotnych.

(Dokończenie na str. 6-ej).

Zeznanie b. posła Żarskiego

Oskarżony wyjaśnia: — Przy byłem do Łodzi z Warszawy z posłem Brożkiem w celu odbycia dwóch wieców. Około g. 11 rano zjechałem przed biuro wypłat funduszu bezrobocia na ul. Matejki 7 i korzystając z tego, że bezrobotni zebrali się licznie, rozpocząłem wiec. — Chciałem zebranych poinformować o stosunkach w sejmie oraz o stosunku rządu do bezrobotnych. Po kilku minutach policja bez żadnego powodu pojechała rozpraszać tłum, bijąc zebranych kolbami. Robotnicy nie chcieli się rozejść i poczęli obrzucać policję kamieniami. Policja dała kilka strzałów a następnie przy pomocy bagniet tłum rozproszyła. Wszyst-

ko to trwało około 15 minut. Po rozwiązaniu wiecu udałem się pieszo na dworzec Łódź - Fabryczna, idąc ulicami Pomorską, Piotrkowską i Prez. Narutowicza. Przez cały czas otoczony byłem przez policję, aż do chwili opuszczenia Łodzi wraz ze swym tow. posłem Brożkiem. W Koluszkach na stacji zostałem aresztowany bez okazania mi jakiegokolwiek zarządzenia władz. Siłą zostałem wciągnięty na posterunek policji. W pół godziny potem przybyła do Koluszek samochodem policja i oświadczyła mi, że z polecenia władz mam być przewieziony do Łodzi. Około godz. 8 wiecz. tegoż dnia do urzędu śledczego

Wiadomości bieżące

Koszty utrzymania wzrosły

Jutro odbędzie się posiedzenie komisji dla ustalania wskaźnika drożyznianego na wrzesień.

Według prowizorycznych obliczeń koszty utrzymania we wrześniu, w porównaniu z sierpniem wzrosły nieznacznie z powodu podwyższenia cen mięsa i wyrobów mięsnych. (b)

Nowe kompetencje sądu dla nieletnich

Nasutek uchwały kolegium administracyjnego sądu okręgowego w Łodzi dnia 10 września r. b. sprawy opiekuńcze, a więc tworzenie rad rodzinnych, własnowolnienie i t. p. zostają przekazane kompetencji sądu dla nieletnich w Łodzi, począwszy od dnia 1 października.

Podania w powyższych sprawach należy składać do biura podawczego przy sądzie powiatowym.

Spis poborowych rocznika 1910

Dziś, w środę, dnia 1 października 1930 roku w lokalu biura wojakowo - policyjnego (Piotrkowska 212) w godzinach od 8 do 15 (3-ej po południu), w soboty od 8 do 13,30 (1,30 w poł.) winni się zgłosić mężczyźni urodzeni w 1910 roku, zamieszkali na terenie I komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się od liter: A. B. C. D. E. F. i zamieszkali na terenie VII komisariatu policji, których nazwiska rozpoczynają się od liter: A. B. C. D. E.

Ruch przedwyborczy w Łodzi

Wyborcy nie sprawdzają spisów

Do wyborów sejmowych jest jeszcze przeszło 6 tygodni. — Przygotowywany pospiesznie cały wyborczy aparat techniczny w Łodzi jest już gotowy. Komisje okręgowa i obwodowe są już czynne, spisy wyborców gotowe, niektóre listy kandydackie również, nieprzygotowane są tylko wyborcy, którzy, jeśli chodzi o nasze miasto, nie wykazują zbytniego zainteresowania wyborami.

Wyłożono w ubiegłym tygodniu do wglądu publicznego spisy wyborców do sejmiku i do senatu. Wyborcy otrzymali okazję sprawdzenia, czy zostali wciągnięci do spisów, czy też przez nieporozumienie, nie pominięto ich w tych listach, pozabawiając tem samem czynnego prawa wyborczego.

Ale, jak nam komunikują, łodzianie nie kwapią się wcale ze spełnieniem tego obowiązku. W obwodowych komisjach wyborczych są pustki. Członkowie komisji, oderwani od normalnych zajęć siedzą bezczynni.

Byłoby pożądanem, aby lokale komisji obwodowych zajęły się od wyborców, przybyłych celem sprawdzenia spisów i dopilnowania, aby oni i ich najbliżsi figurowali w spisach. W wypadkach stwierdzenia nieścisłości należy złożyć reklamacje na ręce przewodniczącego komisji.

Zwracamy uwagę na to, iż spisy wyborców będą wyłożone do przeglądu publicznego jeszcze tylko 10 dni, i zainteresowani powinni przeto nie zwlekać do ostatniej chwili z skutecznym kontrolowaniem listy. (g)

Do 17 października należy zgłosić listy kandydackie

Jak się dowiadujemy, najbliższe posiedzenie okręgowej

komisji wyborczej nr. 13 odbędzie się dopiero za dwa tygodnie, t. j. w terminie, w którym według kalendarzyka wyborczego wygasa ostatni termin składania list kandydackich do sejmiku przez pełnomocników poszczególnych list i komitetów wyborczych.

Do tego czasu okręgowa komisja zajmie się wyłącznie sprawami, związanymi z przeprowadzeniem kontroli spisów wyborców i rozpatrzeniem ewentualnych reklamacji i odwołań od decyzji obwodowych komisji.

Po otrzymaniu wszystkich zgłoszonych list kandydackich, co nastąpi najpóźniej 17 października, okręgowa komisja zbada czy zostały przez pełnomocników dopełnione wszystkie formalności, i czy kandydaci odpowiadają warunkom przewidzianym w ustawie o ordynacji wyborczej, t. j. czy mają bierne prawo wyborcze. (g)

Ruch przedwyborczy w okręgu łódzkim

Przybył do Pabjanic poseł Dzierżawski z narodowej demokracji i pertraktuje z Chadecją i właścicielami nieruchomości w sprawie zawarcia wspólnego bloku.

Na liście Centrolewu na okręg łódzki figurują b. poseł Wyrzykowski (Wyzwolenie), b. poseł Szczerkowski (PPS.) i b. poseł Zerba (NSPP.)

W przyszłym tygodniu rozpoczyna się wiec przedwyborczy zarówno Centrolewu jak i stronnictw prorządowych. (b)

Lustracja prac komisji obwodowych

W dniu wczorajszym przewodniczący okręgowej komisji wyborczej, p. sędzia Korwin-Korotkiewicz, w towarzystwie komisarza wyborczego, p. dr. Skalskiego rozpoczął lustrację obwodowych komisji wyborczych, celem ustalenia również

m. in. czy poszczególni członkowie komisji obwodowych przestrzegają godzin, wyznaczonych do urzędowania w komisji. (a)

Nowa lista lewicowa

Przed paru dniami donosiliśmy, że na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym w Łodzi zasiadli przywódcy klasowych związków robotniczych, którzy usiłowali stworzyć nowy odłam klasowych związków p. n. „Czerwonych związków zawodowych”.

Wobec tego, iż sąd uniewinił oskarżonych o antypaństwo w działalności przywódców tych związków — postanowili oni pójść do wyborów samodzielnie i w tym celu wysuwają własną listę.

Nowa ta lista otrzyma nazwę „Lewicy klasowych związków”. (a)

Propaganda „fraków”

W dniu wczorajszym w niektórych fabrykach łódzkich od

były się w porze południowej masówki robotnicze, zorganizowane przez PPS. d. Fr. Rew.

Jednocześnie, jak się dowiadujemy, PPS. Frakcja postanowiła dla zwerbowania sobie większej liczby zwolenników rozszerzyć instytucję komitetów domowych przez utworzenie co raz to innych jednostek organizacyjnych, oraz przez rozwinięcie propagandy na całym terenie Łodzi. (a)

Żydowski blok bez „Agudy”

Zakończyły się dwa dni trwające obrady komitetu bloku sjonistycznego.

Obrady wypełniła sprawa ewent. sojuszu z ugrupowaniami niesjonistycznymi, przede wszystkim z „Agudą”.

Ostatecznie, powzięto uchwałę, w myśl której blok sjonistyczny akceptuje stanowisko byłego posła Grünbauma i postanawia, że względu na reakcyjne oblicze „Agudy”, żadnego sojuszu z ugrupowaniem tem nie zawierać. (b)

Zarząd Towarzystwa Pielęgniowania Chorych

„BYKUR CHOLIM” i Komitet „UZDROWISKA”

podają do wiadomości, że w miesiącu październiku 1930 r. odprawione będą nabożeństwa żałobne w Synagodze Towarzystwa przy Placu Wolności 10, na które krewnych, przyjaciół i znajomych nieboszczyków zapraszają a mianowicie:

dn. 1 o godz. 7 rano	za b. p.	Gustawa Heymana
1 „ 11 i pół	„ „	Melanji Babiackiej
1 „ 12 w poł.	„ „	Efraima Szmuklera
3 „ 7 rano	„ „	Adw. Michała Kona
5 „ 12 i pół pp.	„ „	Adolfa S. Landau
6 „ 7 rano	„ „	Maurycego Lewenstein
8 „ 10 rano	„ „	Natalji Silberblat
9 „ 10-ej rano	„ „	Salusia Kaufmana
13 „ 7 rano	„ „	Gustawy Finkelhausa
13 „ 12 i pół pp.	„ „	Józefa Gutmana
13 „ 1 pp.	„ „	Adolfa Rozenhala
14 „ 10 rano	„ „	Henryka Szretera
14 „ 10 rano	„ „	Ludwiki Konarskiej
17 „ 12 i pół pp.	„ „	Salomona Fruchtgarbena
19 „ 7 rano	„ „	Edwarda Ziege
19 „ 12 i pół pp.	„ „	Hirsza Pinczewskiego
19 „ 1 pp.	„ „	Zofji Wohlowej
21 „ 7 rano	„ „	Mozesa Szai Herszenberga
22 „ 12 i pół pp.	„ „	Ernestyny Krotoszyńskiej
25 „ 10 rano	„ „	Wolfa Neufelda
26 „ 12 i pół pp.	„ „	Aleksandra Kempnera Czl. Zarządu
27 „ 12 i pół pp.	„ „	Julji Czamańskiej
28 „ 12 i pół pp.	„ „	Józefa Weile
29 „ 7 rano	„ „	Emilji Kadison
29 „ 12 i pół pp.	„ „	Józefa Toruńczyka
31 „ 7 rano	„ „	Simona Reicherta

Były poseł Żarski skazany (Dokończenie)

Świadek Fajerstein w tym momencie znajdował się jeszcze na sali rozpraw i obrońca adw. Duracz zażądał skonfrontowania świadka Fajersteina ze świadkiem Zakrzewskim. Wezwany przed stół sędziowski świadek Fajerstein okazał legitymację P. U. P. P., z której wynika, że świadek ten w tym okresie był bezrobotnym i korzystał z zasiłków, a dnia krytycznego był u kontroli, o czym jest uczyniona w legitymacji odpowiednia adnotacja.

Przemówienie stron

Po zamknięciu przewodu sądowego zabrał głos prokurator Mandecki, który w przemówieniu swem wskazał na zbrodniczy czyn przestępczy oskarżonego.

— Gdy tłum przyjął groźną postawę wobec policji — mówi prokurator — st. przod. Kurowski kazał dać salwę na postrach. Jeżeli policja strzelała na postrach, to popełniła błąd, gdyż według przepisów winna była strzelać do tłumu. Niektórzy policjanci rozkazu tego nie usłuchali i jak sami zeznali strzelali do tłumu. Oskarżony Żarski miał zamiar zabić st. przod. Kurowskiego i winna jego na przewodzie sądo-

wym została udowodniona. — Przy ferowaniu wyroku sąd w sercach swych nie powinien mieć żadnej litości dla oskarżonego. Żarski powinien być izolowany na czas dłuższy od społeczeństwa”.

W konkluzji prokurator wniósł o skazanie Żarskiego na 10 lat ciężkiego więzienia.

Następnie zabrał głos obrońca adw. Duracz, który mówi, że na przewodzie sądowym nie zostało udowodnione, że Żarski strzelał do st. przod. Kurowskiego, prócz policji i jednego świadka, nikt o tem nie mówił. Policja przecież miała możność udowodnienia natychmiast Żarskiemu usiłowania zabójstwa st. przod. Kurowskiego. Należało go zatrzymać tylko na miejscu przestępstwa, gdyż inaczej nie wolno było aresztować go jako posła i aby udowodnić jego winę, powinien być dowód przestępstwa. Żadnej broni przy oskarżonym nie znaleziono.

Wina oskarżonego nie została udowodniona i obrońca prosi sąd o uniewinnienie pod sądowego.

Ostatnie słowo

W ostatnim słowie oskarżony poddał szczegółowej analizie zarzuty stawiane mu w a-

kie oskarżenia oraz zeznania świadków dowodowych. Na zakończenie swej obszernej mowy Żarski powiedział, że w obecnej sytuacji, jaka się wytworzyła, otwiera się brama, w którą wkroczą masy i masy te uwolnią go.

Wyrok

Po 20 minutowej naradzie sąd ogłosił wyrok, mocą którego 34-letni Tadeusz Żarski został uznany winnym usiłowania zabójstwa st. przod. Kurowskiego i skazany go na 8 lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

Po wyroku

Bezpośrednio po odczytaniu wyroku skazany Żarski wobec kompletu sędziowskiego i zgromadzonej publiczności powiedział: „Rewolucja mi ten wyrok skreśli”. Żarski przyjął wyrok z zupełnym spokojem.

Po opróżnieniu sali z publiczności, Żarski został sprowadzony pod silną eskortą policji do karetki więziennej i przewieziony do więzienia przy ul. Kopernika, skąd w dniu dzisiejszym zostanie przewieziony do więzienia w Piotrkowie.

Adw. Duracz zapowiedział apelację. (b)

Tylko dwa miejsca dozwolone na postoje autobusów w mieście Zarządzenie łódzkiego starosty grodzkiego

W dniu wczorajszym ukazało się zarządzenie starosty grodzkiego Dychdalewicz w sprawie postoi autobusów na terenie miasta Łodzi.

W myśl zarządzenia tego postój autobusów, utrzymujących komunikację autobusową, może się odbywać na terenie m. Łodzi tylko w następujących posesjach: przy ul. Łagiewnickiej 49 oraz Wólczańskiej 232-34.

Autobusy wjeżdżające do miasta od strony szosy Zgierskiej, Brzezińskiej, Aleksandrowskiej i Konstantynowskiej — winny kierować się na postój przy ulicy Łagiewnickiej 49, zaś autobusy wjeżdżające do miasta od strony szosy Pabjanickiej, Rzgowskiej, Dąbrowskiej i Rokicińskiej, winny kierować się na postój przy ul. Wólczańskiej nr. 232-34.

Wszelkie zatrzymywanie się autobusów oraz zabieranie wzgl. wysadzanie pasażerów na ulicach w obrębie miasta jest wzbronione.

Winni przekroczenia niniejszego będą karani w myśl przepisów porządkowych na drogach publicznych.

Zarządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem dzisiejszym. (p)

Kabel Łódź--Warszawa otwarty!

Podniosła uroczystość w gmachu telefonów przy ulicy Przejazd

Odraczana kilkakrotnie uroczystość uruchomienia komunikacji telefonicznej kablem podziemnym pomiędzy Warszawą a Łodzią odbyła się wczoraj w salach stacji telefonów międzymiastowych. Zaproszonych gości witał w roli gospodarza p. dyr. Taff, poczem wszyscy udali się na specjalnie przygotowaną do uroczystości salę. Między zaproszonymi gośćmi widzieliśmy: b. ministra poczt i telegrafów inż. L. Tołkoczko, który reprezentował ministerstwo P. i T. p. wojewodę Jaszczolta wraz z sekretarzem p. Dunajewskim, prezydenta Ziemięckiego, wiceprezidenta Rapalskiego, generała Małachowskiego, komendantów policji dr. Torwińskiego i insp. Niedzielskiego, star. Dychdale-

wicza, dyrektora Bayera, prez. Fiedlera, dyr. Ulejskiego oraz specjalnie przybyłych z Warszawy inż. Dębickiego i Pomirskiego. Po powitaniu goście zasiedli przy stołach, na których ustawiono 17 aparatów telefonicznych. Na stole prezydalnym ustawiony był mikrofon, gdyż uroczystość Łódzka transmitowana była do sali międzymiastowych rozmów w Warszawie, gdzie zebrał się goście warszawscy z ministrem Boernerem na czele. Jednocześnie uroczystość warszawska transmitowana była przez głośniki do Łodzi.

Uroczystość zagał minister Tołkoczko, poczem dało się słyszeć przemówienie ministra Boenera, które poniżej w całości zamieszczamy:

Przemówienie ministra poczt i telegrafów, p. Boenera

Szanowni Panowie!

Mieliśmy zaszczyt zaprosić tu dziś panów, żeby wspólnie święcić uroczystość otwarcia komunikacji telefonicznej na kablu dalekosiężnym Warszawa — Łódź.

Pierwszy raz w Polsce została ona zrealizowana przy pomocy kabla. Z tego właśnie względu jest to niewątpliwie moment zwrotny w rozwoju komunikacji telefonicznej międzymiastowej w Polsce.

Dotychczas cała nasza sieć telefonów międzymiastowych składała się z przewodów napowietrznych; wadą tych przewodów jest to, że są one wrażliwe na wpływy atmosferyczne i narażone stałe na uszkodzenia przypadkowe lub umyślne. Skutkiem tego komunikacja telefoniczna na przewodach napowietrznych jest niepewną i niedoskonałą, o czym każdy z nas prowadząc rozmowę międzymiastową, mógł się przekonać.

Tych wad nie posiadają przewody kablowe, dzięki temu, że z racji swej konstrukcji, są one zgóry zabezpieczone od dostępu z zewnątrz wszelkich czynników szkodliwych. Jeżeli pomimo wszystko kable w komunikacji międzymiastowej zjawiały się dopiero w ostatnim dziesiętlatku, to tłumaczy się tem, że są one wynalazkiem nowym, gdyż zadanie zbudowania kabla telefonicznego doskonałego, po którym można mówić na wielkie odległości, było technicznie trudnem do rozwiązania i dopiero wraz z rozwojem wzmacniaków lampowych, tuż po wojnie europejskiej znalazło urzeczywistnienie.

Możliwości stworzone dzięki postępowi techniki kablowej zostały w ciągu ostatnich 10-ciu lat skwapliwie wykorzystane przez wszystkie przodujące kraje Europy, które z wielkim nakładem pracy i środków finansowych przystąpiły do skablowania swoich sieci międzymiastowych, stwarzając zupełnie nowe i bardziej udoskonalone warunki komunikacji tak wewnątrz kraju, jak i pomiędzy poszczególnymi państwami. Obecnie prace te w większości państw są bardzo daleko posunięte i poszczególne sieci narodo-

we zrastają się ze sobą nawzajem po przez granice, tworząc już jedną wielką sieć międzynarodową wszech europejską, obejmującą około 30,000 km. kabli dalekosiężnych, która pokrywa i łączy w jeden organizm Anglię, Francję, Niemcy, Szwecję, Norwegię, Danję, Holandję, Belgię, Szwajcarię, Włochy, Austrię, Czechosłowację i Węgry. Corychlejsze przyłączenie się Polski do tej wielkiej wspólnoty europejskiej, mającej za zadanie międzynarodową wymianę myśli i dóbr materialnych, było więc nieodzowną koniecznością. Stwierdzić należy, iż pod względem rozwoju sieci telefonicznej Polska z różnych, nie zawsze od nas zależnych, powodów znajduje się na szarym końcu, zajmując 15 miejsce w szeregu państw europejskich. Gdy w Danii na 100 mieszkańców przypada przeciętnie 35 km. przewodów, w Niemczech 25 km. u nas tylko 2,5 km., to jest 10 razy mniej niż w Niemczech. Taki stan rzeczy nie odpowiada zupełnie potrzebom życia gospodarczego i kulturalnego Polski, czego najlepszym dowodem jest stałe przeciążenie wszystkich przewodów międzymiastowych.

Wychodząc z tego założenia ułożono szeroki plan inwestycji telefonicznych, który między innymi przewidywał konieczność pobudowania w szybkim tempie 200,000 km. przewodów międzymiastowych.

Równocześnie stało się jasnem, że zrealizowanie tego programu jest możliwem tylko przy pomocy nowowynalezionych kabli dalekosiężnych, które poza swymi zaletami zasadniczymi umożliwiają budowę naraz dużej ilości przewodów szybciej i ekonomiczniej, niżby to było możliwe przy pomocy przewodów napowietrznych.

Opracowano więc zasadniczy projekt skablowania wszystkich ważniejszych szlaków komunikacji międzymiastowej oraz plan stopniowej realizacji budowy sieci kablowej w miarę uzyskiwanych środków finansowych poczynając od kierunku najbardziej ważnych z punktu widzenia gospodarczego.

Magistrala, która wymagała najszybszej realizacji, była niewątpliwie linja Warszawa — Łódź — Katowice — Cieszyń z odgałęzieniami Katowice — Kraków i Katowice — granica niemiecka w kierunku Gliwic.

Budowa tej magistrali została rozpoczęta w sierpniu roku ubiegłego, mianowicie na odcinku Warszawa — Łódź — Łódź. Obecnie roboty prowadzone są intensywnie dalej i zbliżają się do Piotrkowa. Zanim

jednak dalsze postępy robót doprowadzą do zrealizowania całej magistrali jesteśmy oto świadkami otwarcia komunikacji telefonicznej na pierwszej części kabla, mianowicie na gotowym już odcinku Warszawa — Łódź.

Z tego punktu widzenia dzisiaj uroczystość ma więc podwójne znaczenie:

1. jako zapoczątkowanie wielkiego dzieła skablowania całej sieci międzymiastowej polskiej,

2. z punktu widzenia tych poważniejszych ułatwień, jakie przyniesie kabel w komunikacji między dwoma tak wielkimi skupieniami miejskimi jak Warszawa — Łódź.

Budowa całej magistrali kablowej Warszawa — Cieszyń z odgałęzieniami, będzie doprowadzona do końca na wiosnę 1932 r. z tą chwilą będzie stworzona bardzo dogodna pod względem ilości i jakości przewodów komunikacja telefoniczna pomiędzy miastami: Warszawą, Łodzią, Piotrkowem, Częstochową, Sosnowcem i Dąbrową, Katowicami, Bielskiem i Krakowem oraz ułatwiona komunikacja wszystkich tych miast z zagranicą za pośrednictwem sieci Czechosłowackiej (przez Cieszyń) i niemieckiej (przez Rudę — Gliwice).

Pierwsza ta magistrala jest tak zaprojektowana, że daje od razu szerokie ułatwienia komunikacji krajowej i zagranicznej dla ogromnej polaci kraju, stanowiącej rdzeń pacierzowy naszego terenu państwowego. Z tych więc również powodów rentowność kabla i szybka amortyzacja kosztów budowy nie przedstawiają żadnej wątpliwości.

Wracając do komunikacji Warszawy z Łodzią, warto jest podkreślić, iż dzięki kablowi stworzone zostają tu zupełnie nowe warunki komunikowania się, które powinny jaknajkorzystniej odbić się na interesach mieszkańców obu tych miast. Dotychczas łączy je 6 przewodów napowietrznych, które są stałe przeciążone, skutkiem czego jak wskazuje statystyka, przeciętny czas oczekiwania abonenta na rozmowę wynosi 1 godzinę i codziennie kilkadziesiąt rozmów ulega anulowaniu, skutkiem zbyt długiego oczekiwania. W takim stanie rzeczy niewątpliwie całe rzesze mieszkańców zupełnie rezygnują z komunikacji telefonicznej załatwiając swe sprawy pocztą lub telegraficznie.

Obecnie zamiast 6-ciu włączymy od razu 17 przewodów, dla których pobudowano przytem zupełnie nowe centrale telefoniczne w Warszawie i Łodzi, dzięki czemu normalne oczekiwanie na połączenie z drugim miastem nie będzie trwało dłużej niż 5 — 10 minut, a rzeczywiste zapotrzebowanie na rozmowy telefoniczne będzie mogło swobodnie ujawnić się.

Stworzono więc nader ułatwione warunki komunikacji, zbliżone do warunków istniejących w obrębie jednego i tego samego miasta. Łódź i Warszawa zbliżą się do siebie a istniejąca pomiędzy nimi odległość 136 km. przestanie być przeszkodą dla szybkiego i bezpośredniego załatwienia interesów zarówno

instytucji rządowych, jak i placówek życia gospodarczego.

Dalszem udogodnieniem będzie możność wydzierżawienia za stosowną opłatą bezpośrednich przewodów do prywatnego użytku fabryk itp. instytucji, mających stałe biura lub składy w obydwóch miastach. Tego rodzaju inowacje znalazły już szerokie zastosowanie na Zachodzie, u nas staną się one możliwe dopiero dzięki kablowi.

Proszę panów! Telefonowi przypadła specjalna rola w naszych czasach. Stał się on przedmiotem pierwszej potrzeby jako czynnik postępu gospodarczego i kulturalnego oraz jako środek przyspieszający obieg myśli i dóbr, a więc tętno całego życia danego kraju.

Mając w swem ręku monopol

Przemówienie prezesa inż. L. Tołkoczki

Panie ministrze, panie wojewodą, szanowni słuchacze!

Od czasu, gdy w 1876 r. Graham Bell opatentował swój epokowy wynalazek w postaci aparatu telefonicznego, dokonano szeregu udoskonaleń, które miały na celu ulepszenie działania aparatów telefonicznych, opracowanie dogodnych systemów łączenia ich między sobą, a wreszcie ułatwienie budowy i utrzymania przewodów telefonicznych. Początkowo urządzenia telefoniczne były stosowane tylko w obrębie miast, a więc na odległościach względnie małych i w tych granicach dosyć szybko zostały osiągnięte wyniki zadawalające.

Rozpowszechnienie telefonów w miastach wysunęło potrzebę komunikacji telefonicznej pomiędzy miastami mniej i więcej oddalonymi. Przy rozwijaniu tego zagadnienia technika telefonów musiała przezwyciężyć największe trudności. Okazało się, że po przewodach żelaznych, stosowanych zwykle na liniach telegraficznych, można telefonować tylko na odległościach do 200 km. Zastosowanie przewodów miedzianych, posiadających mniejszą oporność elektryczną, umożliwiło komunikację telefoniczną na odległościach do 1.000 — 1.200 km., ale i ten zasięg wkrótce okazał się nieodpowiadającym zapotrzebowaniu.

Dalsze zwiększenie możliwej odległości osiągnięto dzięki badaniom anglika O. Heaviside'a, który około 1895 r. opracował teorię rozpowszechniania zmiennych prądów elektrycznych wzdłuż przewodów i wyjaśnił znaczenie ich własności elektrycznych, jako to: oporności, samoindukcji, pojemności i stopnia izolacji czyli wpływu. Okazało się, że najbardziej szkodliwą dla prądów telefonicznych jest elektryczna pojemność przewodów, jako zjawisko stałe i zmienny stopień izolacji przewodów napowietrznych, zależny od stanu pogody. W porównaniu z przewodami napowietrznymi przewody w kształcie kabli są zabezpieczone dostatecznie pod względem izolacji, natomiast posiadają zbyt wielką pojemność elektryczną, wskutek czego kable ówczesnej konstrukcji, używane w komunikacjach miej-

państwowych na komunikację między miastową, ministerstwo poczt i telegrafów uważało za swój obowiązek zaspokoić w jaknajszerszej mierze słuszne potrzeby ludności i kół przemysłowo-handlowych w dziedzinie komunikacji telefonicznej w granicach określonych możliwością finansową państwa. Z tego poczucia obowiązku wynika realizacja kabla Warszawa — Łódź, którego otwarcie nastąpi za chwilę.

Mam nadzieję, że obecni tu przedstawiciele instytucji rządowych oraz organizacji społecznych i gospodarczych zamierzenia nasze zechcą zrozumieć i odpowiednio o cenić.

Po tem przemówieniu zabrał głos inż. Tołkoczko, który przemówił w te słowa:

skich, pozwalały telefonować na odległościach, nie przewyższających kilkudziesięciu kilometrów.

Następnie teoria Heaviside'a wykazała, że ujemny wpływ pojemności przewodów można zwalczać zapomocą zwiększenia ich samoindukcji i w tym kierunku poszły dalsze prace. Duńczyk Kramp zbudował kabel, w którym zwiększenie samoindukcji otrzymuje się zapomocą dodatkowych cieniłych drucików żelaznych. Amerykanin prof. Pupin wyjaśnił około 1900 r., że wpływ pojemności może być usunięty przez włączenie w przewody cewek samoindukcyjnych. Powstała t. zw. pupinizacja, która zwiększyła odległość możliwego telefonowania zapomocą przewodów napowietrznych do 3.000 — 3.500 km. bez nadmiernego zwiększenia średnicy drutów. Odpowiednia pupinizacja kabli pozwoliła zwiększyć zasięg ich działania do 500 — 600 km.

W ten sposób na początku bieżącego stulecia została osiągnięta możliwość telefonowania w obrębie większości państw, a nawet pomiędzy państwami sąsiadującymi. Jednak możliwe odległości nie były dostateczne, ażeby zadowolić potrzeby państw tak obszernych, jak np. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, lub uskutecznić telefonowanie pomiędzy państwami bardziej oddalonymi. Stało się jasne, że dalsze zwiększanie odległości może być otrzymane przy zastosowaniu odpowiednich przekształceń na wzór systemu, używanego w praktyce telegraficznej. Ażeby zwiększyć odległość przesyłania znaków telegraficznych bez konieczności przetelegrafowywania, można podzielić przewód na odcinki i włączyć pomiędzy poszczególnymi odcinkami elektromagnesy, które pod wpływem otrzymywanych prądów przesyłanych przesyłają na dalsze odcinki odpowiednie przesyłki prądu o wzmocnionem natężeniu. Dzięki przekształceniom osiągnano bezpośrednie telegrafowanie na odległościach do 10.000 km.

(Dokończenie na str. 8-ej).

Kabel Łódź--Warszawa otwarty!

(Dokończenie)

Chodziło zatem o wynalezienie odpowiedniego przekaznika dla prądów telefonicznych. Zadanie to było bardzo trudne, jeśli zważyć, że prądy telefoniczne w porównaniu z prądami telegraficznymi mają znacznie większą częstotliwość, natomiast znacznie mniejsze natężenie i natężenie to jest niedostateczne, ażeby poruszać kotwicę chociażby najbardziej czułego elektromagnesu.

To też wszelkie próby zbudowania przekaznika telefonicznego długo nie dawały żadnego wyniku. Dopiero lampka katodowa o trzech elektrodach, zbudowana przez amerykańskiego Lee de Forest'a około 1912 r. umożliwiła stworzenie przekaznika, który dokładnie powtarza i pozwala należycie wzmacniać prądy telefoniczne różnej częstotliwości. Lampka katodowa stanowi najbardziej doniosły wynalazek w dziedzinie telefonów od czasu ich istnienia. Znalazła ona obszerne zastosowanie również i w innych dziedzinach, zwłaszcza w dziedzinie radiotechniki i np. umożliwiła obecne rozpowszechnienie radjofonji.

Zastosowanie przekazników katodowych pozwoliło uskutecznić w 1915 r. pierwsze połączenie telefoniczne pomiędzy New-Yorkiem i St. Francisco na odległości 5.300 km. zapomocą przewodów napowietrznych. Obecnie działają linie znacznie dłuższe i w razie potrzeby mogą być urządzone połączenia przewodowe pomiędzy najbardziej oddalonymi punktami kontynentów. Włączenia radiostacji zapomocą przekazników katodowych umożliwiają komunikację telefoniczną przez oceany. Ponieważ jednak urządzenia radiowe nie zabezpieczają należytej stałości, dotychczas nie zostały zamieniane poszukiwania sposobu komunikacji telefonicznej przez oceany zapomocą przewodów.

A zatem lampka katodowa umożliwiła urządzenie komunikacji telefonicznej na największych odległościach, jakie posiadamy na kuli ziemskiej. Przekazniki katodowe w połączeniu z pupinizacją rozwiązały również zagadnienie telefonowania na znacznych odległościach zapomocą kabli. W porównaniu z przewodami uapowietrznymi kable, zwłaszcza podziemne, zapewniają większą stałość komunikacji telefonicznej, albowiem przy zastosowaniu kabli izolacja nie jest zależna od stanu pogody, mniej zmienia się oporność wskutek wahań temperatury, zostaje usunięty szkodliwy wpływ prądów postronnych i wreszcie znacznie spada ilość uszkodzeń przypadkowych i umyślnych. To też połączenia bardziej odpowiedzialne są obecnie uskuteczniane zapomocą kabli podziemnych. Np. w Europie istnieje już dosyć znaczna sieć kablowa, łącząca większe miasta państw zachodnich. Sieć ta zbliżyła się do granic Polski od strony Niemiec i Czechosłowacji.

Założony obecnie kabel pomiędzy Łodzią a Warszawą jest pierwszym ogniwem podziemnej linii kablowej od Warszawy do Śląska, która ma połączyć naszą sieć telefoniczną z siecią kablową zachodniej Europy. Należy wyrazić życzenie, aby linia ta była skuteczniona możliwie szybko i jaknajprędzej zapewniła nam stałe połączenie telefoniczne z kulturalnymi krajami Europy.

Słowa min. Tołłoczki zebrani nagrodzili rzesistymi oklaskami. Rozpoczęła się próba połączeń telefonicznych drogą kablową. Odezwał się telefon, stojący przed p. wojewodą, który połączony został z ministrem Boernerem. P. minister rozpoczął rozmowę w tonie żartobliwym: dając wyraz radości, że nareszcie przestaną go męczyć przykrości na linii telefonicznej Łódź — Warszawa. W odpowiedzi wojewoda Jaszczołt wyraził ministrowi podziękowanie w imieniu ludności miasta

Łodzi za przeprowadzenie linii kablowej. Następnie rozmawiali z prezydentem m. Warszawy Słomińskim kolejno min. Tołłoczko i prezydent Ziemięcki. Powoli włączano coraz więcej rozmów, aż wreszcie wszystkie 17 aparatów pracowało jednocześnie, przerzucając słowa rozmowy z Warszawy do Łodzi.

Po skończonych próbach gości udali się do sąsiedniej sali, gdzie wyświetlono film, ilustrujący ogromną pracę nad ułożeniem nowego kabla.

Jak nas informują obecnie czekać się będzie na otrzymanie połączenia telefonicznego z Warszawą nie dłużej, jak pięć minut. Wprawdzie ustana z tego powodu rozmowy terminowe, a więc zmniejszy się dochód z rozmów międzymiastowych, ale władze są przekonane, że znaczne wzmożenie się ilości rozmów z nadwyżką wyrówna tę stratę.

Intrygi i zabiegi znajomej

nie uratowały chorążego Mańkowskiego od wyroku

Po 4 tygodniowej przerwie, w dniu wczorajszym sąd wojskowy przystąpił ponownie do rozpatrywania sprawy chorążego Antoniego Mańkowskiego z 29 pułku strzelców kaniowskich w Kaliszu, oskarżonego o oszczerstwo względem sędziego śledczego w Kaliszu mjr. Terleckiego w liście, skierowa-

nym do prezesa sądu najwyższego, w którym Mańkowski pisał, jakoby mjr. Terlecki prowadził stronnictwo dochodzenie przeciwko niemu i zmuszał świadków do składania fałszywych zeznań.

Jak wiadomo, w dniu 3 września sąd wojskowy w Łodzi powyższą sprawę odroczył do dnia wczorajszego, zarządzając konfrontację z nowymi świadkami, celem ustalenia sprzeczności w zeznaniach świadków.

Świadek Józefa Nowakówna zeznaje, że Wolińska, która była dobrą znajomą oskarżonego Mańkowskiego, po rozprawie sądowej w Kaliszu mówiła do niej, że żał jej Mańkowskiego i że obecnie będzie zeznawać na korzyść oskarżonego przeciwko mjr. Terleckiemu. Przeczytawszy w gazecie, że obecnie sprawa ta znajduje się na wokedzie w Łodzi, przyszła przed dwoma tygodniami do mjr. Terleckiego w Kaliszu i opowiedziała mu o tem.

Następnie zeznała, że dnia 2 września r. b., to jest w przeddzień zesłej rozprawy sądowej, przyszła do niej Kmiecówna i mówiła jej, że Wolińska grozi jej biciem, jeżeli nie będzie zeznawać że protokulant mjr. Terleckiego

wychodził kilkakrotnie na dłuższy czas na korytarz podczas badania Wolińskiej.

Zapytany przez przewodniczącego oskarżony, co ma do powiedzenia wobec zeznania świadka, oświadczył, że świadek Nowakówna zeznaje nieprawdę i że ma „czarną księżkę”.

Ta oświadczyła, iż wobec tego zaskarży ją do sądu.

Po wysłuchaniu mowy prokuratora mjr. Dąbrowskiego, domagającego się dla oskarżonego surowego wymiaru kary i degradacji, zabrali głos obrońca oskarżonego adw. Włückowski, który wnosil o uwolnienie oskarżonego, podkreślając, iż faktycznie w danej sprawie były intrygi, lecz przeciwko Mańkowskiemu, który został wciągnięty w sieć tych intryg.

Sąd po godzinnej naradzie ogłosił wyrok, skazujący chorążego Antoniego Mańkowskiego na degradację i 8 miesięcy więzienia.

Ponadto na wniosek prokuratora odpis protokołu zeznań Wolińskiej zostanie przesłany do prokuratorji przy sądzie okręgowym w Łodzi, celem pociągnięcia jej do odpowiedzialności karnej, za składanie fałszywych zeznań i skłanianie innych do tego przestępstwa.

Komisja ministerjalna w Łodzi zbada stosunki, panujące w więzieniu przy ulicy Gdańskiej

Od pewnego czasu wszyscy więźniowie przebywający w więzieniu przy ul. Gdańskiej 13, a oskarżeni o działalność komunistyczną podczas przewodu sądowego krzyczą „w więzieniu biją”.

Ponieważ okrzyki te pośród znajdujących się na sali publiczności wywoływały zrozumiałe wrażenia i były komentowane w różny sposób, departament karny ministerstwa sprawiedliwości postanowił na skutek decyzji dyr. Jaxy Maleszewskiego wydelegować do więzienia

przy ul. Gdańskiej 13 specjalną komisję, która przesłucha przebywających tam więźniów politycznych.

Z ramienia ministerstwa sprawiedliwości udział we wspomnianej komisji bierze inspektor okręgowy p. Henryk Wapniarski, oraz kilku in. wyższych urzędników departamentu karnego.

Jednocześnie zostanie przeprowadzona inspekcja więzienia przy ul. Kopernika 29 oraz przy ul. Tar-gowej 16.

TEATR, MUZYKA I SZTUKA

Teatr miejski

Dziś 7.30 „Krakowiacy i Górale”
Jutro 8.30 „Spór o sierżanta Griszę”

Dziś o godz. 7.30 wiecz. zakupione przedstawienie „Krakowiaków i Górali”.

Jutro, w piątek i w sobotę o godz. 8.30 wiecz. „Spór o sierżanta Griszę”. Ceny niższe.

W próbach pod kierunkiem reżysera Stefana Orzechowskiego efektowna komedia salonowa angielska G. Carpenter'a „Kawaler Pappa”, grana obecnie z wielkim powodzeniem w teatrze Polskim w Warszawie. Premiera w przyszłym tygodniu.

TEATR KAMERALNY

Dziś, jutro i pojutrze o godz. 9 po cenach niższych nowa komedia aktualna Fr. Cammelrohra „Tempo ponad sto” z Zygmuntem Nowakowskim w głównej roli męskiej.

TEATR POPULARNY

Dziś i jutro w dalszym ciągu efektowna komedia współczesna ze śpiewami i tańcami świetnego autora węgierskiego Lengyel'a „Pięmienna noc Antonii” urozmaicona w akcie II produkcjami rewjowokabaretowymi.

Początek o godz. 8.15 wiecz.

Bilety do nabycia w kasie zamawiań, Piotrkowska 74 od 10 rano do 7 wieczorem bez przerwy.

„KAMELEON”

W lokalu b. teatryku „Chochlik” przy ul. Sienkiewicza 40, który skończył swą działalność dnia 30 ub. m., w piątek, t. j. dnia 3 października r. b. po dwudniowej przerwie nastąpi otwarcie teatru minjatur p. n. „Kameleon”.

Kierownictwo art.-literackie sporczywa w rękach p. Jana Zandmiera.

Nowopozyskany zespół artystyczny, złożony wyłącznie z członków związku artystów scen polskich, wśród których figurują popularne

nazwiska znane bywalcom teatrów warszawskich, jak również dobór repertuaru daje absolutną gwarancję odpowiedniego poziomu.

Wielki program otwarcia nosi tytuł „A więc zaczynamy”.

TEATR POPULARNY

W czwartek, dnia 2 października ka teatr popularny w sali Gayora wystąpi z premierą świetnego wodewilu w 5 akt. ze śpiewami i tańcami p. t. „Polacy w Ameryce”.

KOBIETA SZUKA MĘŻCZYZNY

Już dzisiaj rozchwytywane są bilety na literacki poranek satyryczno-erotyczny p. n. „Mężczyzna szuka kobiety — kobieta szuka mężczyzny”, który odbędzie się w niedzielę, dnia 5 października r. b. o godz. 12-iej w poł. w sali teatru miejskiego (Cegielniana 63).

W sposób poważny i żartobliwy, ponury i pogodny omawiana będzie przez przedstawicieli literatury i literackich — miłośników w życzliwej atmosferze i w Pitigrilliego. Omówiona zostanie wszechstronnie kobieta — przez mężczyzn, ciężkie zarzuty i słowa miłości pod adresem mężczyzny paść będą ze strony kobiety.

Bilety w cenie od 1 do 4 zł. nabyci można w kasie zamawiań teatru miejskiego przy ul. Piotrkowskiej 74.

POWRÓT P. MIRY BUZYN Z PARYŻA

Powróciła z Paryża z najnowszymi modelami sukien popołudniowych i wieczorowych znana w naszym mieście właścicielka salonu mody przy ul. Zachodniej nr. 23, p. Mira Buzyn.

Powrót p. Buzyn z niecierpliwością był oczekiwany przez piękne łodzianki, którym znany jest wybredny gust właścicielki salonu mody.

Nie zawiodły się w swych oczekiwaniach nasze panie, gdyż p. Buzyn przywiozła ze sobą piękne modele sukien zakupione w pierwszorzędnych domach modelowych Paryża.

Aresztowanie kierownika

drukarni D. O. K.

Jak się dowiadujemy, w dniu onegdajszym został aresztowany por. Lipiński, kierownik drukarni D. O. K., za nadużycia służbowe.

Aresztowany oddany został do dyspozycji sędziego śledczego. (a)

Pożar fabryki przy ul. Pomorskiej

W dniu wczorajszym w fabryce, stanowiącej własność p. I. Brzezińskiego, przy ul. Pomorskiej 98, z nieustalonych przyczyn powstał pożar, który wybuchł w szarpani. Natychmiast zaalarmowano I oddział straży ogniowej, który po przybyciu na miejsce zwrócił się o pomoc do II oddziału straży. Po półgodzinnej akcji pożar został zlokalizowany. Straty chwilowo nieustalone. (a)

Wyjaśnienie

W związku z notatką, jaka się ukazała w dziennikach łódzkich o rozprawie oskarżonego o nadużycia b. por. Kopala Józefa, w wojskowym sądzie okręgowym Nr. IV uprzejmie proszę o umieszczenie w najbliższym numerze wyjaśnienia, że wymieniony b. por. Kopala nigdy nie był oficerem 4 p. a. e. w Łodzi, ani 18 p. p. w Skierniewicach, nadużyć zaś dopuścił się jako oficer żywnościowy 26 p. a. p. z. r. Szeł Sztabu w-z. Rudnicki major dyplomowany

Czego chcę słuchać przez radio?

Dalsze odpowiedzi na ankietę „Głosu Porannego”

Jak było do przewidzenia, ankietę radiową „Głosu Porannego” wywołała wśród słuchaczy łódzkich wielkie zainteresowanie. Z treści napływających obficie odpowiedzi wynika, że w programach naszej stacji wiele jeszcze powinno ulec ulepszeniu, względnie zmianie. Nielatwo jest oczywiście zaspokoić rozbieżne bardzo życzenia ludzi, mających jaknajrozsądniejsze zainte-

resowania. Przewidywaliśmy zresztą tę trudność od razu przy ogłaszaniu ankiety. Tem nie mniej uważamy, że nadsyłane uwagi stanowią bardzo wartościowy materiał, z którego wyciągnąć można szereg zasadniczych wniosków. Chwilowo powstrzymujemy się jeszcze od własnych spostrzeżeń, oddając w dalszym ciągu głos naszym Czytelnikom.

Opinia robotnika-włóknarza

Szanowny Panie Redaktorze! Jestem bardzo wdzięczny redakcji „Głosu Porannego” za rozpisanie ankiety n. t. „Czego chcę słuchać przez radio?”.

Wprawdzie jestem przekonany, że głos mój będzie głosem wołającego na puszczy, gdyż jestem robotnikiem-włóknarzem, a z głosem takim dotychczas się jakoś u nas w żadnej dziedzinie nie liczone. Oto dlaczego mam również tego rodzaju uprzedzenie do kierownictwa Polskiego Radja. Mimo jednak tego urzędzenia piszę, co bym chciał słyszeć przez radio, mając najgłębsze przekonanie, że wypowiadam opinię większości moich towarzyszy pracy.

Naogół dotychczasowy program daje wielkie urozmaicenie i w ogólnych zarysach mógłby pozostać. Wyjątek stanowią t. zw. „Rozmaitości”, które nikogo nie obchodzą i dlatego można je bez żadnego uszczerbku skreślić z programu. Poza to należałoby wprowadzić możliwie jaknajprędzej do programu w szerszym zakresie wiadomości społeczne i polityczne. W tej dziedzinie należałoby przynajmniej raz w tygodniu dać możliwość wypowiedzenia się przedstawicielom wszelkich obozów politycznych aż do komunistów z jednej strony a faszystów

i monarchistów z drugiej strony, przyczem co tydzień mógłby mówić inny, mając do dyspozycji np. pół godziny czasu.

Takie wystąpienia, oczywiście poważnych przedstawicieli poszczególnych ugrupowań politycznych miałyby charakter wybitnie kształcący i przyczynić się mogły poważnie do politycznego i społecznego wyrobienia obywateli. Do tej samej dziedziny zaliczyłbym odczyty naukowe, popularyzujące wiedzę, i inteligentnie zmontowane pogadanki literacko-historyczne, oczywiście przede wszystkim z uwzględnieniem czasów najnowszych. Dział ten jest dotychczas traktowany po macoszemu, a to, co się słyszy, może stanowić strawę dla ucznia, czy malarza, ale nigdy dla łaknącego wiedzy samouka-robotnicarza.

Jeśli chodzi o część rozrywkową programów naszej radiostacji, to kierownictwo powinno iść za powszechnym dziś pędem i częściej transmitować rewje, których uboższa ludność nie ma okazji oglądać szczególnie jeśli chodzi o rewje wysoce artystyczne, jak np. stołeczne „Qui pro Quo”.

Racz przyjąć, Szanowny Panie Redaktorze, itd. itd.

Szymon Drwęski
włóknarz - radjostłuchacz.

Mała rzecz, a wstyd...

Szanowny Panie Redaktorze. Doceniając wartość ogłoszonej przez „Głos Poranny” ankiety radiowej pozwałam sobie również wypowiedzieć moje skromne zdanie w sprawach drobnych, związanych z programem, ale dość ważnych, by ich skorygowanie mogło znacznie poprawić audycję. Proszę mi wybaczyć, że nie wierzę, aby kierownictwo Polskiego Radja chciało wziąć pod uwagę życzenia, które idą w kierunku zasadniczej zmiany programów, wprowadzenia nowych działów itd. Jest to prawdopodobnie zbyt skomplikowana i odczęła machina, aby głosy poszczególnych słuchaczy mogły zmienić trasę jej biegu, z mozołem wypracowanego. Ale w ustalonym już programie jest szereg niedomagań, które z łatwością usunąć można, dając o wód interesowania się życzeniami swoich klientów i dążenia do kontaktu ze sferami słuchaczy. Na te właśnie drobności pragnę zwrócić uwagę kierownictwa „Polskiego Radja”. Przeprowadzenie tych bynajmniej nie rewolucyjnych reform winno być pierwszym krokiem na drodze przystosowania programów audycji do życzeń odbiorców.

A więc przede wszystkim dla czego program rozpoczyna się dopiero o godz. 12-iej w południe? Radio ma wielką misję do spełnienia w szeregach chorych, ułomnych, czy z innych względów przykutych do domowego ogniska. Poza to istnieje przecież wiele kobiet, które stale całe przedpołudnie spędzają w domu przy ciężkiej pracy gospodarskiej, którą radio mogłoby znakomicie uprzyjemnić. Czas ten doskonale nadawałby się na audycję rozrywkową, anegdoty, wesołe pogadanki dla małych dzieci, ewentualnie trochę muzyki lekkiej, kurs gimnastyki etc.

Jeśli chodzi o muzykę z płyt gramofonowych, to jest ona zbyt jednostajna: Słyszemy najczęściej opery „Aida” i „Żydówka”, czasem „Carmen” i „Toskę”.

Gdzie są inne opery Verdiego, a poza to nieśmiertelne dzieła Wagnera, Leoncavalla, Mascagniego, d'Alberta i w. in.?

Muzyka taneczna ogranicza się do jazzbandu. Panuje wszechstron-

nie fokstrott i tango, czasami tylko przeplatane walcem Straussa „Nad modrym Dunajem”. Czyż inne narody, jak rosjanie, węgry, włosi, hiszpanie etc. wcale nie mają muzyki tanecznej?

Pieśni narodowe poszczególnych ludów wcale nie są w programach radiowych uwzględniane, podczas gdy stanowią one przecież najbardziej interesujący i kształcący dział muzyki wokalne.

Wreszcie jeśli chodzi o komunikaty, to powinny one zawierać jedynie sprawy ogólnej natury i doniosłej wagi, jak wynik wyborów, ważne posiedzenia parlamentów, żywołowe kłeski, treść wydawanych doniosłych ustaw itp. Natomiast z komunikatów tych należałoby całkowicie wyeliminować kronikę zwykłych wypadków i posłednią kryminalistykę. Czyż warto zajmować czas i uwagę tysięcy słuchaczy informacjami opiewającymi, że ktoś w górach spadł w przepaść, że spaliła się sarta zboża, lub chata, że auto się przewróciło, lub kogoś przejechało itd. itd.?

Sądzę, że w tym czasie można nadawać o wiele ciekawsze i pożyteczniejsze rzeczy.

Na zakończenie chciałbym jeszcze zapytać, dlaczego od godz. 13 min. 20 do godz. 15 min. 50, czyli w czasie, gdy wielka część obywateli przebywa w domu na obiedzie, radio śpi snem kamiennym? Czasu tego stanowczo szkoda.

Naprawienie wymienionych powyżej usterek napewno zostałoby przyjęte przez gros słuchaczy z wielkim zadowoleniem i dlatego należy się spodziewać, że wyłuszczone życzenia zostaną przez kierownictwo „Polskiego Radja” wzięte niebawem pod rozwagę i w jaknajszybszym czasie zrealizowane.

Z poważaniem

I. M.

inżynier.

Dr. med. J. BETTE
choroby wewnętrzne i dzieci
powrócił

Plotkowska 6, tel. 144-95
Przyjmuje od 8 do 11 i od 4 do 6 p. p.

Dźwiękowe

Dziś i dni następnych!

Najświetniejsza i przedśmiertna kreaojagenjalnego, niezaoomnianego

Lon Chaney'a

LOKOMOTYWA
2329

Wstrząsający dramat z życia maszynisty

W roli głównej mistrz masek

Lon Chaney

oraz słynna z obrazu „Chicago”

Phyllis Haver

Początek seansów w dni powszednie o godz. 4-iej po poł. ostatni o godz. 10.15 w., w soboty i niedziele o g. 12 ostatni o g. 10.15.

Co usłyszmy dziś przez radio

11,58 — 12,05 Sygnał czasu z Warszawy i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie.

12,05 — 13,15 Muzyka z płyt gramofon.

13,15 — 13,20 Odczytanie programu dziennego i repertuaru teatrów i kin.

15,30 — 16,05 Kącik artystyczny L. S. G.

16,05 — 16,35 Program dla dzieci. a) Jak krawiec Krawczyński szył zwierzątkom nowe futerka, b) obrazek „Deszcz i dzieci” pióra p. Ewy Zarembiny 2) kpt. Lepecki wygł. feljton dla dzieci starszych p. t. „Z dzidą i łukiem” ze wspomnień osobistych kpt. Lepeckiego.

16,35 — 17,10 Muzyka z płyt gramofon.

17,10 — 17,25 Kwadrans harcerski.

17,5 — 18,00 „Radjokronika” wygł. dr. Marjan Stepowski.

18,00 — 19,00 Koncert muzyki polskiej w wyk. ork. P. R. pod dyr. Józefa Ozimńskiego.

19,00 — 19,20 Rozmaitości.

19,20 — 19,45 Płyty gramofon.

19,45 — 20,00 Komunikat izby przem. handl. w Łodzi, odczytanie programu na dzień nast., komunikaty i sygnał czasu z Warsz.

20,15 — 21,30 Koncert popularny: Ork. P. R. pod dyr. Józefa Ozimńskiego i prof. Seweryn Śniechocki.

21,30 — 22,00 Słuchawka z Warszawy.

22,00 — 22,15 Feljton p. t. „Rozważania dwóch wieków” wygł. red. E. Czekalski.

22,15 — 24,00 Kom. meteor., po licyjny, sportowy oraz muzyka taneczna z dancingu „Oaza” w Warszawie.

25 gwiazd
polskich i
amerykańskich

25 gwiazd
polskich i
amerykańskich

REWJA HOLLYWOODU

Udział biorą: **200 girls**,
Hanka Ordonówna, Karol Hanusz,
Duster Keaton, Norma Shearer,
John Gilbert, Anita Page.

Następny przebój **Grand Kina**

Nowelizacja przepisów o radjopajęczarstwie

Ministerstwo poczt i telegrafów tożesłało do poszczególnych ministerstw dla uzgodnienia projekt rozporządzenia prezydenta Rzplitej nowelizujący przepisy ustawowe o ściganiu radjopajęczarstwa. Radjopajęczarstwo jest plagą nie tylko w Polsce i wymaga szybkiej decyzji, a co najważniejsza sprężystego i szybkiego ukarania. Dotychczasowa ustawa przewiduje, że wypadek wykrycia radjopajęczarstwa kiero-

rowany jest do sądu, gdzie na mocy wyroku radjopajęczarz otrzymuje należną karę. Obecny projekt dekretu przewiduje, że radjopajęczarze karani będą w drodze administracyjnej na podstawie rozporządzenia prezydenta o postępowaniu administracyjnym. Projekt ministra poczt idzie w kierunku uwzględnienia postulatów, wysuniętych przez „Polskie Radjo”.

Dźwiękowy
Teatr Świetlny
Casino

Film, który każdy powinien obejrzeć:

BIAŁA TALU

Niezmierzone i tajemnicze przestrzenie arktyczne uchylają rąbek zasłony, za którą kryje się gorące, pulsujące życie.

LEONORA ULRIC przechodzi jako „BIAŁA TALU” całe piekło udręczeń i poniżeń, by zginąć wreszcie u podnóża trzaskających lodowców.

Wł. Fox Film Corporation.

Nad program: Zespół taneczny Anatola Friedlanda oraz aktualności

Passe-partout prócz urzędowych i bilety wolnego wejścia nieważne aż do odwołania. — Początek seansów o g. 4.30, 6-iej, 8-iej i 10-iej w., w sob., niedz., poranki od godz. 12—3 po cenach najniższych.

Moref

rowy gubernator Banku Francuskiego.

Podatki w październiku

W październiku płatne są następujące podatki:

Do dnia 15 października zaliczka na podatek przemysłowy za miesiąc wrzesień dla przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi handlowe i trzecia zaliczka podatku przemysłowego za rok 1930 dla przedsiębiorstw nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych.

Do końca października płatna jest druga połowa podatku dochodowego, według złożonych przez płatników zeznań.

Płatny jest podatek dochodowy od uposażeń i emerytur w 7 dni po potrąceniu.

Wreszcie płatne są wszystkie podatki i raty, na które płatnicy otrzymają nakazy płatnicze lub terminy. (b)

Dr. med. 7423

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i moczopłciowych, leczenie światłem, badanie krwi i wydzielin

Andrzeja 5, telef. 159-40

Przyjmuje od 8-11 i 5-9 w. w niedziele i święta od 9-1 Oddzielna poczekalnia dla pań

Oszukańcze spekulacje

banknotami 5-złotowymi

W związku z wycyfrowaniem z obiegu 5-ciozłotowych biletów skarbowych pojawili się na prowincji niesumieni agenci, grasujący zwłaszcza po wsiach, którzy roznieśniają fałszywe wieści, że bilety te stały się bezwartościowe i wyłudniają je po 4,50 zł. i taniej za sztukę.

Wobec tego należy ostrzec, że a) bilety skarbowe z datą 1 maja 1925 r. straciły moc obiegową z dniem 30 czerwca 1929 r., jednak do dnia 30 czerwca 1931 r. włącznie przyjmowane będą jeszcze do wymiany przez centralną kasę państwową, kasy skarbowe i oddziały Banku Polskiego; b) bilety skarbowe z datą 25 października 1928 r. straciły moc obiegową z dniem 30 czerwca r. b., jednak do dnia 30 czerwca 1932 r. włącznie przyjmowane będą jeszcze, jako środek płatniczy, lub do wymiany przez wymienione instytucje.

Na odcinku włókienniczym

Marża zarobkowa w przemyśle włókienniczym podniosła się do wysokości nieosiągalnej od 1926 r.—stwierdza Instytut Badania Konjunktur. — Brak zamówień sowieckich powodem silnego spadku wywozu łódzkiego. — Przemysł włókienniczy zatrudnia największą liczbę robotników w Polsce

W ostatnim zeszycie instytutu badania konjunktur gospodarczych i cen podkreśla ciekawe zjawisko, polegające na tym, że podczas gdy w Niemczech ceny przędzy obniżyły się od początku roku do połowy września o 25 proc., w Polsce spadek wyniósł zaledwie 3 proc. Marża zarobkowa w przemyśle bawełnianym podniosła się dzięki temu do wysokości nieosiągalnej od 1926 r. okresu, poprzedzającego masowe inwestycje w przędzalnictwie.

W przemyśle wełnianym zapotrzebowanie na przędzę czesankową wzrosło silniej nawet niż zwykle, tak że mimo pewnego zmniejszenia wywozu przędzalnie mogły w dalszym

ciągu podnosić stopień uruchomienia.

Również Bank gospodarstwa krajowego w ostatnim swoim sprawozdaniu stwierdza znaczną poprawę w łódzkim przemyśle włókienniczym, podkreślając że silny spadek wywozu wyrobów tekstylnych zagranicę w sierpniu (4.867 tys. zł. wobec 5.166 tys. zł. w lipcu b. r. oraz 9.341 tys. zł. w sierpniu ub. r.) spowodowany został głównie brakiem zamówień sowieckich, które w poprzednim roku wynosiły około 2,5 milj. złotych.

Wreszcie warto zauważyć, że doradca finansowy rządu polskiego p. Dewey w ostatnim swoim sprawozdaniu podaje dane, z których wynika,

że przemysł włókienniczy zatrudnia z pośród innych dziedzin przemysłu największą liczbę robotników. Ogólna liczba robotników najemnych w Polsce wynosi około 2.950.000, z czego zgóry 50 proc. jest robotnikami stałymi. Na pierwszym miejscu znajduje się przemysł włókienniczy, zatrudniający w 2359 przedsiębiorstwach 187,6 tys. robotników. Następnie idzie przemysł górniczy (145,4 tys. robotników), metalowy (104,3 tys.), spożywczy (88 tys. robotników), drzewny (66 tys.) i t. d.

Z tego faktu niestety nasze czynniki miarodajne nie zawsze wyciągają odpowiednie wnioski.

M. G.

Komitet przy ministerstwie skarbu

przystępuje do zreformowania naszego systemu podatkowego

Skład osobisty stałego komitetu podatkowego

Warsz. Kor. „Głosu Porannego” (M. G.) telefonuje:

Jak się dowiaduję, utworzony przy ministerstwie skarbu stały komitet podatkowy przystępuje do zbadania całego systemu dochodów państwowych i przedstawi rządowi nie tylko ostateczny plan reformy podatkowej, lecz zaproponuje także zmiany, jakich będą wymagały warunki gospodarcze państwa.

Początkowe zmiany zostaną najprawdopodobniej dokonane w formie usunięcia podatków, których ściąganie jest tak kosztowne, że stają się nieżyłskowne, oraz zmniejszenia takich podatków jak obecny podatek obrotowy, które, jak stwierdza w ostatnim swym

sprawozdaniu doradca finansowy rządu polskiego, p. Dewey, tłumią inicjatywę i przez to zmniejszają źródło dochodowości samego podatku.

Po takich zmianach mają być wprowadzone bardziej trwałe reformy, które doradzi komitet. Jak słychać, komitet podatkowy ma poważnie przysłać pod uwagę reformę systemu podatkowego, zaprojektowaną przez warszawską izbę handlową.

Należy dodać, że skład komitetu podatkowego przy min. skarbu przedstawia się, jak na stępuje: 1) dr. Karol Birgfieller, sędzia najwyższego trybunału administracyjnego, b. dyrektor departamentu podatkowego w min. skarbu, 2) p. Władysław Byrka, dyr. izby handlo-

wej we Lwowie, b. kierownik ministerstwa skarbu, 3) p. Mieczysław Gutkowski, prof. skarbowości na uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, 4) p. Rostaw Markowski, b. wice-minister skarbu, prof. wyższej szkoły handlowej w Warszawie, 5) dr. Władysław Zawadzki, prof. ekonomii na uniwersytecie Stefana Batorego i dyr. izby handlowej w Wilnie, 6) p. Wacław Koszko, dyrektor departamentu podatków i opłat skarbowych w ministerstwie skarbu i 7) p. Paweł Michalski, zastępca dyrektora tegoż departamentu w min. skarbu.

Kurs dolara

Wczoraj na giełdzie warszawskiej w transakcjach prywatnych kurs dolara gotówkowego wynosił 8,99 — 8,99½. Czek na Nowy Jork 8,912.

W prywatnych transakcjach dolar gotówkowy stał 9 zł.

Dr. med.

Sadokierski

Stomatolog-chirurg

choroby zębów, szczęk, dąsł, podniebienia, języka i t. d. regulacja zębów Rentgen elektroterapia Ordynuje 3-7 7627 PIOTRKOWSKA 164 Tel. 114-20

Dr. med.

S. Neumark

Moniuszki 5, tel. 170-50

Choroby skórne i weneryczne

Leżenie djatermja, djatermokoagulacja

oraz lampą kwarcową

Przyjmuje od 12-2,30 i od 5-7

Kobieta 17-letnia

Seksualizm!

Erotyzm!

Pittigrilli w książce pod tyt. „Pas enoty” mówi:

— „Obyczaje są tak zepsute, że gdy się poślubia pannę, dziewięć razy na dziesięć czeka rozczarowanie.”

Ciekawy ten problem rozwiąże na ekranie film pod tyt. „KOBIEȚA 17-LETNIA”

Znaczny odsetek ekscesów płciowych wśród dziewcząt i chłopców zapisać należy na konto przedwczesnej dojrzałości.

Zagadnienie to porusza film „KOBIEȚA 17-LETNIA”, osnuty na tle prawdziwego zdarzenia.

Za brak uświadomienia seksualnego u dziewcząt odpowiada najbliższe otoczenie, które w sposób niepożądany budzi w nich drzemające siły erotyczne.

Z filmu „KOBIEȚA 17-LETNIA”

Tylko dla dorosłych!

Od jutra w kinie „Palace”

RYNEK PIENIĘŻNY

Cedula giełdy w Łodzi

Dolary St. Zjedn. 8,985
5 proc. dolar. poz. premjowa — 59,50 (59.—)

4 proc. poz. inwestycyjna 110.— (109,50)

3 proc. poz. premjowa budowlana 50,25 (50.—)

Bank Polski 162,50 (162.—)

Tendencja wyczekująca.

Warszawska giełda pieniężna

GOTÓWKA

Dolary 8,98 i pół
CZEKI

Belgia 124,41

Gdańsk 173,40

Holandja 359,92

Kopenhaga 238,77

Londyn 43,35 i jedna czwarta

Nowy Jork — czek 8,912

Nowy Jork — kabel 8,922

Paryż 35,01

Praga 26,47

Szwajcaria 173,13

Sztokholm 239,68

Wiedeń 125,91

Włochy 46,78

Berlin 212,32

AKCJE

Polski 162.—

Cukier 30,50

Węgiel 40,25

Starachowice 10.—

Przemysłowy Lwów 85.—

Firlej 24.—

Lilpop 24,50

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY

ZASTAWNE

Premjowa pożyczka budowlana 50.—

Inwestycyjna 109.—

Dolarówka 58,50

5 proc. konwersyjna 55,50

7 proc. stabilizacyjna 89.—

kolejowa 103,50

8 proc. B. G. Kraj. 94.—

8 proc. B. G. K. budowlana 93.—

8 proc. Przem. Polskiego 89,50

4 i pół proc. listy zastawne ziemskie 54,75

5 proc. Warszawy 55.—

8 proc. m. Warszawy 71,25

8 proc. Łodzi 64.—

10 proc. Siedlec 75.—

6 proc. obl. poz. konw. Warszawa z 1926 r. VIII i IX em. 52.—

NOTOWANIA BAWELNY

LIVERPOOL

Bawełna amerykańska,

wrzesień 5,49 październik 5,49

listopad 5,52 grudzień 5,58

styczeń 5,63 luty 5,67

marzec 5,74 kwiecień 5,77

maj 5,84 czerwiec 5,87

lipiec 5,92 sierpień 5,95

loco 5,75

ALEKSANDRIA

Bawełna egipska, zamknięcie:

Sakellaris:

listopad 18,14 styczeń 18,45

marzec 18,90 maj 19,34

lipiec 19,84

Ashmouni: październik 11,70

grudzień 12.— luty 12,35

kwiecień 12,68 czerwiec 12,92

NOWY JORK

Bawełna amerykańska, zamknięcie:

październik 10,12

listopad 10,20

grudzień 10,29

styczeń 10,27

loco 10,25

kontrakty: październik 10,06

listopad 10,14

grudzień 10,25

styczeń 10,36

luty 10,43

marzec 10,53

kwiecień 10,59

maj 10,68

czerwiec 10,76

lipiec 10,86

sierpień 10,87

loco 10,76

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Pogrzeb Poschadla był wielką manifestacją sportową

Przed kilku dniami odbył się w Grudziądzu pogrzeb zmarłego wskutek wypadku na wyścigach motocyklowych ś. p. Rolfa Poschadla. Pogrzeb ten zamienił się na wielką manifestację, w której wzięły udział tysiączne rzesze sportowców, przedstawiciele władz, instytucji społecznych i t. d. Kluby

motocyklowe reprezentowane były następująco: Grudziądzki klub motocyklowy, bydgoski klub motocyklowy, klub motocyklowy w Toruniu, polski zw. motocyklowy i łódzki klub motocyklowy. Poza tym z całego kraju nadeszły depesze kondolencyjne.

Łódzkie O. K. S. na odbudowę trybuny Czarnych

Zarząd łódzkiego kolegium sędziów piłki nożnej postanowił na swem ostatnim posiedzeniu ofiarować 25 zł. na odbudowę spalonej trybuny Czarnych.

Pozatem dowiadujemy się, że niektóre łódzkie kluby sportowe po stanowiły przeprowadzić wśród sportowców akcję, celem przyjęcia z pomocą Czarnym.

Hasmonea protestuje

Jak się dowiadujemy zarząd Hasmonei łódzkiej wystosował protest do wydziału gier i dyscypliny w sprawie meczu Zjednoczone — Hasmonea, który zdecydował o zdobyciu przez Zjednoczone mistrzostwa klasy B.

Jednocześnie Hasmonea za pośrednictwem Veltverband Makabi zwróciła się w tej sprawie do najwyższej magistratury piłkarskiej PZPN-u (?).

Ostatnia impreza motocyklowa w Łodzi

Jak się dowiadujemy urządza w nadchodzącą niedzielę łódzki klub motocyklowy imprezę pod nazwą „wyjazd do nieznanego celu”. Impreza ta polega na tym, że uczestnicy otrzymują na 15 min. przed startem trasę jazdy, przyczem dla każdego uczestnika wybiera się inną drogę.

Na oznaczonej i ściśle zamkniętej trasie znajdować się będą komandorzy wyścigu, którzy zabierać będą koperty. Ci z uczestników, którzy znajdą komandorów otrzymają odpowiednie nagrody.

Impreza ta urządzona zostaje na zamknięcie sezonu motocyklowego.

Regulamin 100-klm. wyścigu kolarskiego K. M. K.

W dniu 12 października 1930 r. z okazji zamknięcia sezonu kolarskiego, zostanie rozegrany na trasie Krzywie — Łowicz — Krzywie 100 klm. wyścig, ze startem wspólnym na Krzywiu za Zgierzem w godz. 9—10.

Wyścig dostępny będzie dla wszystkich zawodników i rozegrany ściśle według regulaminu wyścigowego Z. P. T. K. Startowe do wyścigu bezpłatne. Zawodnicy wpłacają tytułem kaucji za numer startowy 50 groszy, która to suma zostanie im zwrócona po oddaniu numeru. Nagród dziesięć (4 zasadnicze i 6 pamiątkowych).

Pismienne zgłoszenia zawodników należy kierować pod adresem przewodniczącego K. M. K. p. Mieczysława Karpińskiego, lokal L. T. K., Łódź, ul. Podleśna Nr. 1 do dnia 6. X. 1930 roku.

Bezczyn P.Z.G.S. Mistrzostw Polski jak niema, tak niema

Od szeregu miesięcy kluby koszykówki oczekują kalendarzyka rozgrywek o mistrzostwo Polski, który miał być opracowany przez polski zw. gier sportowych. Niestety, do dzisiejszego dnia kalendarzyk jeszcze nie nadszedł. W sprawie tej postanowił mistrz Łodzi zwrócić się za pośrednictwem łódzkich władz do PZGS-u.

Makowski opuszcza „Wisłę”

Makowski (Wisła) wyjechał na stałe do Warszawy i prawdopodobnie zasilą szeregi stołecznej Legji.

Ogłoszenie

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 25 września 1930 r. zaocześnie postanowił: 1) ogłosić upadłość firmie „Adolf Rozental” wł. Edward Epsztajn i Edwardowi Epsztajnowi osobiście, 2) chwilę otwarcia upadłości oznaczyć tymczasowo na dzień 24 września 1930 roku, 3) zamianować Sędzią Komisarzem Sędziego Handlowego Feliksa Goldsztajna, 4) zamianować kuratorem upadłości adw. Leona Goldringa, 5) nakazać opieczutowanie ruchomości i rzeczy upadłego gdziekolwiek się one znajdują.

Za zgodność Kurator masy upadłości

Leon Goldring, adwokat

Narutowicza 37, tel. 127-40.

Na mocy art. 476 i 478 K. H. wzywam wierzycieli powyższej upadłości aby w dniu 4 października 1930 r. o godz. 12 w poł. stawili się w Sądzie Okręgowym w Łodzi w Wydziale Handlowym przy ulicy Dąbrowskiego Nr. 5, osobiście lub przez pełnomocnika z dowodami usprawiedliwiającymi ich wiarytelności w celu wysłuchania sprawozdania kuratora masy i wyboru kandydatów na syndyków tymczasowych.

Sędzia Komisarz:

(—) **Feliks Goldsztajn**

Sędzia Handlowy.

8868

Ogłoszenie

Syndyk tymczasowy masy upadłości Chila Moszka Gotliba adw. Anna Henerowicz-Przybyszewicz na mocy art. 512 K. H. podaje do wiadomości wierzycieli upadłości, że został wyznaczony drugi termin sprawdzania wiarytelności.

Sprawdzenie odbędzie się w dniu 10 października 1930 r. o godz. 12 w Sądzie Okręgowym w Łodzi w Wydziale Handlowym przy Pl. Dąbrowskiego, pokój Nr. 15.

Wierzyciele, którzy do tego terminu nie zgłoszą swych pretensji ulegną skutkom, przewidzianym w art. 513 K. H.

Syndyk tymczasowy

adw. **Anna Henerowicz-Przybyszewicz**
8867 Łódź, ul. Narutowicza 39, tel. 159-99.

KUP „MITOL”

rozpuść go w wodzie, wyszczotkuj stare ubranie, a po wyprasowaniu będziesz miał nowy garnitur!

Cena 1 pudełka Zł. 1.50.

Do nabycia wszędzie. 4115—

Przedstawiciel Jeneralny:

J. Janowski, Łódź, Szkolna 33.

Ogłoszenie.

Zgodnie z art. 30 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku „O prawie budowlanym i o zabudowaniu osiedli” (Dz. Ust. R. P. Nr. 23 | 1928 r. poz. 202) Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 25 września 1930 roku przedłużony został przez Radę Miejską m. Łodzi termin wyłożenia ogólnego planu zabudowania m. Łodzi na okres dalszych czterech tygodni od dnia 1 października 1930 roku do dnia 31 października 1930 roku włącznie oraz przedłużony został termin wnoszenia zarzutów przeciw temu planowi na czasokres następnych dwóch tygodni, t. j. od dnia 1 listopada 1930 roku do dnia 15 listopada 1930 roku włącznie.

We wskazanym wyżej pierwszym okresie od dnia 1-go października 1930 roku do dnia 31 października 1930 roku osoby zainteresowane mają prawo w myśl artykułu 31 rzeczono Rozporządzenia zaznajamiać się z treścią ogólnego planu zabudowania m. Łodzi, po upływie zaś tego okresu w ciągu następnych dwóch tygodni, od dnia 1 listopada 1930 roku do dnia 15 listopada 1930 roku włącznie, mają prawo wnosić przeciw temu planowi zarzuty do Magistratu m. Łodzi.

Plany będą wyłożone w sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ul. Pomorskiej Nr. 16 w Łodzi codziennie oprócz dni świątecznych i niedziel od godz. 10 do 14.

Magistrat m. Łodzi

DŹWIĘKOWE KINO MIMOZA

KILIŃSKIEGO 178.

Dziś i dni następnych!

Wspaniały dźwiękowy film Paramountu, przypominający słynny obraz „BRATERTWO KRWI”

„CZTERY PIÓRA”

Wykonawcy ról głównych: RICHARD ARLEN, FAY WRAY, CLIVE BROOK, WILLIAM POWELL, NOACH BEERY.

Nadprogram: **Rewelacyjny dodatek dźwiękowy.**

Początek: w soboty, niedziele i święta o godz. 3.30, w dni powszednie o godz. 5.30, 7.30, 9.15

Następny program: Melodia Serc w rol. gł. Dita Parlo i Willi Fritsch.

Lek. Dent.
**PAULINA
Reiterowska**
Ewangelicka 1,
tel. 166-90
przyjmuje od 4—6

Lekarz-Dentysta
S. Weisshoff
ul. Traugutta 4
tel. 156-62
przyjm. od 10—2
i od 4—7 w.

BACZNOŚĆ !!

Borcia się zbliża,

czy masz już
bliznę niemowlęcą?

Do nabycia u
I. FRYMERA
Piotrkowska Nr. 75
Filje Piotrkowska 112
Piotrkowska 148

DR. St. Biberger

MONIUSZKI 11
TELEFON 163-22
Choroby skórne i weneryczne,
elektroterapia
Przyjmuje od 8-10 i od 4-6 w.
w niedz. od 10-12.

Doktor WOŁKOWYSKI

OGIEŁNIANA 25, TEL. 126-97
powrócił
Specjalista chorób skórnych
i wenerycznych 6800
LECZENIE ŚWIATŁEM,
DJATERMIA
(lampą kwarcową)
Badanie krwi i wydecht.
Przyjmuje od 8-2 i od 6-9.
w niedziele i święta od 9-1.
Dla pań od 6 do 7 po poł.
oddzielna poczekalnia.

Dr. med. Z. DATYNER

Piramowicza 2 tel. 148-95
Choroby nerek, pęcherza i dróg
moczowych
Godz. przyjść od 9-10 i od 6-8 w.

LECZNICA

lekarzy specjalistów
przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 122-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich)
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz.
w niedziele i święta do 2-ej po poł.
Wszystkie specjalności i denty-
styka. Kąpiele świetlne, lampy
kwarcowe, elektryzacja, Roentgen
szczępienia, anallay (mocz, krew,
krew, płwocin, wydzielin itd.) Ope-
racje, opatrunki.
Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentyściana oraz wene-
rologiczna dla chorób skórnych
i wenerycznych
3 ZŁOTE.

Posadę

łatwo znajdzie ten kto ukończy kurs buchalterji pod kierownictwem rutynowanego pedagoga. Specjalny kurs buchalterji bankowej i techniki biurowej. Wiadomości w administracji „Głosu Porannego” lub na miejscu Kilińskiego 60 mieszk. 45

Doktor KLINGER

spec. chorób wenerycznych,
skórnych i włosów
Andrzeja 2, tel. 132-28

wznowił przyjęcia

Przyjmuje od 9-11 i od 6-8
Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

SKŁAD FUTER i Zakład Kuśnierski J. Szwarzman

Narutowicza 42
(sklep frontowy) tel. 166-31.
Poleca gotowe futra damskie i męskie
oraz skórki pojedyncze wszelkiego ro-
dzaju, po wyjątkowo niskich
cenach.

Obejrzenie nie obowiązuje do kupna.
Pp. Urzędnikom państw. udzielam
rabatu.

Dr. med. M. Kołodzki

powrócił
specjalista chorób wewnętrznych
Zielona 32, tel. 166-49
przyjmuje od 8-9, 1.30-2.30
i od 8-9 wiecz.

KLINIKA

Położniczo-chirurgiczna
„SANATO”

Ogrodnia 10, tel. 213-57

I i II klasa

OPIEKA LEKARSKA

nad matką i dzieckiem.
CENY PORODU
na II-iej klasie wraz z zabiegami
200 zł. 4084

DWORCE AUTOBUSOWE

Spółka z ogr. odpowiedzialnością
w Łodzi, ul. Wólczańska 232/34, tel. 221-31.

DWORZEC POŁUDNIOWY

ul. Wólczańska 232-34, tel. 221-31.

DWORZEC PÓŁNOCNY

ul. Łagiewnicka 49, tel. 177-49.

OTWARCIE DZIŚ!

Dworce przyjmują na własną odpowiedzialność transporty wszelkich towarów w zakres komunikacji autobusowej wchodzące.

Sprzedaż biletów we wszystkich kierunkach odbywać się będzie wyłącznie w **kasach** dworców autobusowych.

Dworce autobusowe zaopatrywać będą samochody w oliwę, benzynę, oraz smary wszelkiego rodzaju.

Dworce będą czynne przez całą dobę bez przerwy.

UWAGA: Sprzedaż mieszanki benzolowo-benzynowej oraz benzyny uskutecznia na dworcach autobusowych w Łodzi wyłącznie:

„DRAGO” Sp. Akc. Warszawa, Żórawia 3.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmują
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych

Badanie krwi i wydzielin na
syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet Światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 Zł. 3236

Dr. med. HELLER

Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 170-89

Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz.
w niedzielę od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5
po poł. dla niesamodzielnych
OPŁY LECZENIA.

Dr. J. Polakow

choroby dzieci
przeprowadził się na ul.
PIOTRKOWSKĄ 109.
II p. front, tel. 139-75.
Godz. przyjęć od 3—4.30.

Komunikat.

Niniejszym mamy zaszczyt podać do wiadomości Sz. Klienci ze z powodu stagnacji Pierwszorzędne Zakłady Fryzjerskie obniżyły ceny w następujący sposób:

Czesanie . . . zł. 2.—
Mycie głowy . . . 2.—
Strzyżenie . . . 1.50
Manicure . . . 1.50

Rolik, Piotrkowska 132
Marjan, Piotrkowska 124
Nowacki, Piotrkowska 103
Sznajder, Piotrkowska 76
Staroński, Piotrkowska 47
Hołodyniak, Piotrkowska 27
Popp, 11 listopada 12
Blitner, Andrzeja 15
Safjan i Stanisław, Zielona 5

ślawia institut cosmetique

Łódź, Piotrkowska 175. parter, m. 9. Tel. 13876

Godz. przyjęć od 10—2 i 4—8 wiecz.

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej

Absolwentki wydz. lekarsk. uniw. Odesskiego
Z. SZWAŁBE, Zielona 17.
telef. Nr. 127-99.

Ważne dla pań! **USUWANIE BEZPOWROTNE**
I BEZ ŻADNYCH ŚLADÓW SZPECYFICZNYCH
WŁOSÓW WYJĄTKOWĄ METODĄ.
Godziny przyjęć: od 10—2 ppół. i od 4—8 wiecz.

Nadzorca sądowy firmy „W. BOROWSKI i J. ROZENBLATT” w Łodzi, przy ul. Zielonej Nr. 5, po uprzednim porozumieniu się z Sędzią-Komisarzem, działając w myśl art. 4 i 40 Rozp. Pana Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 23 grudnia 1927 r., wyznacza termin sprawdzania wierzytelności celem ustalenia listy wierzytelności na dzień 13 października r. b. od godz. 12 do godz. 1 w Sądzie Okręgowym, Wydział Handlowy, pokój Nr. 15.

Wyłożenie listy przyjętych i sprawdzonych wierzytelności nastąpi dnia 27 października r. b. o godz. 10 w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi.

W ciągu 7 dni od daty wyłożenia listy, osoby zainteresowane mogą zaskarżyć postanowienie nadzorca sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę do p. Sędziego-Komisarza.

Łódź, d. 1.-X. 1930 r.

1744 Nadzorca Sądowy: **S. Hilsberg**

Po 20 gr.

NAJLEPSZE CIASTKA

poleca

CUKIERNIA Z. GOMOLINSKIEGO

PRZEJAZD 1, TEL. 138-72 i 206-87

SZKŁO okienne,

ornamentowe
surowe oraz
szklenie budowli po cenach niżej
konkuren-
cyjnych **J. OLEJNICZAK**

Główna Nr. 14 tel. 13004.

UWAGA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze.

Ogłoszenia drobne

BIZUTERIA,

zegarki na raty, ceny gotówkowe
„Preciosa”, Piotrkowska 123, w po-
dwórzu. 7433-8

OKAZYJNIE

do sprzedania sypialnia jasna
dębowa w dobrym stanie. Obej-
rzeć można od 12—4. Al. 1-go
Maja 35, m. 29, prawa of. III p.
1734-2

RYTMIKA dla DZIECI

w wieku przedszkolnym i szkolnym
(od 4 do 15 lat)
przy 7-kl. Szkole i Zakładzie
Freblowskim

Kacnelson - Nachumow

ul. Pomorska 20
Przyjęcia tel. Przyjęcia
od 4—7 pp. 183-40 od 4—7 pp.
Przyjmuje się również zapisy dzieci
obcych szkół za opłatą zł. 20 mies.
Dla dzieci naszej 7-kl. szkoły
i przedszkola rytmika
BEZPŁATNA

DYNAMOMASZYNA

115 wolt 120 Amp. 750 obr./m.
z tablicą rozdzielczą tanio do
sprzedania. „Wytwórnia Koro-
nek”, Piotrkowska 220. 743-1

POKÓJ

umeblowany w Warszawie za-
raz do wynajęcia. Warszawa,
Niecała 10, m. 1, tel. 188-28.

1741-1

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi do-
datkami wynosi w Łodzi zł. 5.00, za odnośnienie —
40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50 zagranicą — zł. 10.—

Ogłoszenia

za wiersz milimetrowy i-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 1 zł., 2-sza strona 50 gr.
nadesłane po teście 40 gr.; nekrologi do 150 wierszy 30 gr., wyżej — 40 gr. Z wyjątkiem
(str. 10 szpalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wiersz; najmniejsze ogłoszenie al. 1.30 gr. Poszukiwania pracy 10 gr.
za wiersz; najmniejsze al. 1.20 gr. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamężne i obit-
owane są o 50 proc. drożej, firm. zagranicznych o 100 proc. Za ogłoszenia tabelaryczne lub faksy 50 gr.